

Maankäyttö ja ympäristö

27.4.2026

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fiRanuan kunta
kaavatoiveet@ranua.fi

Lausuntopyynnöt 25.3.2026 LVV-U/44742/2026 / 30.3.2026 Ranua

**VSB Uusiutuva Energia Suomi Rahaselän tuulivoimahanke,
ympäristövaikutusten arviointiselostus / Rahaselän tuulivoimaosayleiskaavan
luonnos**

Kiitämme yhteydenotosta. Annamme yhden lausunnon samanaikaisesti nähtävillä oleviin asiakirjoihin (YVA-menettely ja osayleiskaava).

Meillä ei ole lausuttavaa YVA-selostuksesta eikä kaavaluonnoksesta tässä vaiheessa.

Tässä kaavalausunnossa ei voida ottaa kantaa tarkemmin teknisiin ratkaisuihin. Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan risteämälausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/risteamalausunnot.

Tämä lausunto koskee vain Fingridin toimintoja.

Pyydämme toimittamaan YVA- ja kaava-asioita koskevat lausuntopyynnöt Fingridin kirjaamoon kirjaamo@fingrid.fi.

FINGRID OYJ
Maankäyttö ja ympäristöMika Penttilä
yksikön päällikkö

17.4.2026

Lupa- ja valvontavirasto

kirjaamo@lvv.fi

Lausuntopyyntö 25.3.2026 LVV-U/44742/2026

Fintraffic Lennonvarmistus Oy:n lausunto, Rahaselän tuulivoimahanke ja voimajohto 400 + 110 kV Saunakumpuun

Fintraffic Lennonvarmistus Oy vastaa Suomen ilmatilan käytön hallinnasta sekä lentoreitti- ja lennonvarmistuspalveluista 22 lentoasemalla Suomessa. Toimintamme lähtökohtana on aina lentoliikenteen turvallisuus, lentojen sujuvuus ja säännöllisyys.

Ilmailulaki määrää lentoesteistä siten, että rakennelma tai laite ei saa häiritä ilmailua palvelevia laitteita tai lentoliikennettä tai aiheuttaa muutoin vaaraa lentoturvallisuudelle. Ilmailulain mukaisen lentoesteluvan myöntää Liikenne- ja viestintävirasto, joka arvioi ennen luvan myöntämistä lentoesteen vaikutukset lentoliikenteen sujuvuudelle ja lentopaikan pitäjälle. Lentoesteluvan hakijan on ilmailulain mukaan liitettävä hakemukseensa selvitykset suunnitellun lentoesteen vaikutuksista lentomenetelmiin sekä selvitykset lentoesteen vaikutuksista lentopaikan lentoesterajoituspintoihin. Fintraffic Lennonvarmistus Oy antaa pyydettyä selvityksiä lentoesteen vaikutuksista ylläpitämiinsä lentomenetelmiin.

Fintraffic Lennonvarmistus Oy

Kari Kerke

kehitysjohdaja

Kari Kerke

Fintraffic Lennonvarmistus Oy
kehitysjohtaja

Email: kari.kerke@fintraffic.fi
2026-04-17T10:02:15.381Z

LAUSUNTO

21.04.2026

204/03.00.02/2026

Lupa- ja valvontavirasto

Lausuntopyyntö 25.03.2026, LVV-U/44742/2026

Ilmatieteen laitoksen lausunto Rahaselän tuulivoimahanke ja voimajohto 400 + 110 kV Saunakumpuun, Ranua, Simo, ympäristövaikutusten arviointiselostus

VSB Uusiutuva Energia Suomi Oy suunnittelee 40 tuulivoimalan rakentamista Ranuan kuntaan Simojoen pohjoispuolelle. Suunniteltu tuulivoima-alue sijaitsee noin 26 kilometrin etäisyydellä Ranuan keskustasta luoteeseen. Alue rajautuu Simon kuntaan ja sen etäisyys Simon keskustaajamaan on noin 50 kilometriä. Voimaloiden yksikköteho on 6–10 MW ja kokonaiskorkeus on 310 metriä. Tuulivoima-alue on kooltaan noin 3 600 hehtaaria.

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Ilmatieteen laitokselta lausuntoa Rahaselän tuulivoimahankkeen ja voimajohdon 400+100 kV Saunakumpuun ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Ilmatieteen laitos on perehtynyt esitykseen ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta.

Huomiona, että alueelle on suunnitteilla runsaasti tuulivoima-alueita ja toteutuessaan ne aiheuttavat merkittävää häiriökaikua tutkimuksiin ja voivat mahdollisesti vaikuttaa alueen sääpalveluun. Ilmatieteen laitos on huolissaan säätutkamittausten laadusta tulevaisuudessa ja keskustelee tällä hetkellä kompensatiomittausten vaatimisesta tämän tyyppisille alueille. Tästä ei ole vielä konkreettista ehdotusta, mutta mikäli tähän päädytään, Ilmatieteen laitos haluaa jo nyt ilmaista mahdollisen vaateensa kompensatiomittauksista.

Helsingissä 21.04.2026

Tiina Ylläsjärvi
Meteorologi
Havaintopalvelut
tiina.yllasjarvi@fmi.fi

Isosydänmaan paliskunta
Markus Haapaniemi
Koskenrannantie 11
97700 Ranua

LAUSUNTO

Lupa- ja valvontavirasto
PL 20
13035 LVV
kirjaamo@lvv.fi

Lausuntopyyntö 25.3.2026, LVV-U/44742/2026

RAHASELÄN TUULIVOIMAHANKKEEN (RANUA) JA VOIMAJOHDON (SIMO) YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUS.

Isosydänmaan paliskunnan kanta Rahaselän tuulivoimahankkeeseen on kielteinen sen todennäköisten, kohtuuttomien haittojen vuoksi. Rahaselän tuulivoimahankkeen vaikutukset yhdessä jo olemassa olevien, rakenteilla tai jo kaavoitettujen hankkeiden kanssa tulevat aiheuttamaan kohtuutonta haittaa paliskunnan poronhoidolle.

Isosydänmaan paliskunnan poronhoito on joutunut väistämään vuosi vuodelta laajenevaa tuulivoimarakentamista. Paliskunta on erittäin kuormittunut laidunalansa vähenemisestä ja pirstoutumisesta teollisen maankäytön vuoksi. Kiihtyvä energiahankkeiden suunnittelu työllistää paliskuntien poroisäntää ja hallintoa kohtuuttomasti. Paliskunnassa on toiminnassa ja suunnitteilla huomattava määrä tuuli- ja aurinkovoiman tuotantoa. Paliskuntaan sijoittuu ennestään Onkalon, Halmekankaan, Putaankankaan, Leipiön ja Sarvisuon tuulivoima-alueet. Näissä on yhteensä 65 tuulivoimalaa. Lisäksi paliskunnan alueelle sijoittuu valmiiksi luvitettu Seipimäki-Tikkalan tuulivoimahanke (27 voimalaa), YVA-vaiheessa olevat Leilisuon (8–14 voimalaa) ja Lyypäkin (42 voimalaa) tuulivoimahankkeet, kaavoitusvaiheessa oleva Ruonasuon hanke sekä rakennusvaiheessa oleva Exilionin aurinkovoimalahanke Simon kunnan alueella. Ranuan kunnan puolella paliskuntaan sijoittuu tämän hankkeen lisäksi Näätäaavan e-metanolilaitos ja tuulivoima-alue, Suhangon tuulivoimahanke (kaavoitusaloite hyväksytty 20.4.2026) sekä Suhangon kaivoshanke. Lisäksi vireillä on myös useita muita aurinko- ja tuulivoimahankkeita sekä Gasgridin vetyputkihanke. Paliskunta on erittäin huolissaan tulevaisuudestaan. Sen tila on loppumassa. Laidunalueet ovat pienentyneet ja pirstoutuneet, jolloin uusien hankkeiden paine jäljellä oleviin laidunalueisiin on yhä suurempi. Poronhoidon laidun- ja toimintatila ei kestä muusta maankäytöstä aiheutuvaa kumuloituvaa häiriötä ja laidunalan heikkenemisen ja vähenemisen taakkaa.

Rahaselän tuulivoimahankealue sijoittuu kokonaisuudessaan Isosydänmaan paliskunnan alueelle. Narkauspaliskunnan raja on hankealueesta noin 10 km pohjoiseen. Paliskuntien välillä ei ole esteitä ja hankealueella laiduntaa sekä Isosydänmaan että jonkin verran myös Narkauksen poroja. Rahaselän hankealue on porojen kevät-, syys- ja talvilaidunalueita. Kevätlaidunalue on samalla myös porojen vasoma-alueita. Porojen laidunkierto kulkee alueen läpi keväällä. Hankealueen läheisyyteen sijoittuu useita paliskunnan siirtoaitapaikkoja, joita käytetään vasanmerkinnöissä sekä Tainijärven kiinteä vasanmerkitysaita ja Antinvaaran erotusaita. Suunniteltu tuulivoimahanke tulee aiheuttamaan suoria ja epäsuoria laidunmenetyksiä paliskunnalle sekä vaikeuttaa ja hankaloittaa poronhoitotöiden tekemistä alueella.

Paliskunnan kokemusten mukaan porot välttävät tuulivoimala-alueita ja pyrkivät kiertämään ne kaukaa. Ruotsalaisen tutkimuksen mukaan (Skarin ym. 2015) vasomisaikana vaatimet välttivät tuulipuistoja niiden rakentamisaikana jopa 3,5 km päähän alueesta. Porot myös lakkasivat käyttämästä tai käyttivät vähemmän

tuulipuistojen läheisistä vakiintuneista kulkureiteistään ja liikkuvat nopeammin alueen poikki (Skarin ym. 2015). Tuulivoiman aiheuttama häiriö (melu ja liike) porojen laiduntamiselle vasoma-aikana on todettu jatkuvan hankkeiden toiminnan aikana (Skarin ym. 2018) eikä välttäminen ole vähentynyt ainakaan 7 vuoden toiminnan aikana. Jos poroilla on tilaa väistää, ne väistävät tuulivoimapuistoja. Porot muuttavat käyttäytymistään enemmän avoimilla alueilla lähellä tuulivoimaa, verrattuna metsäalueisiin.

Poronhoito on edelleen perinteinen elinkeino Ranuan ja Simon kunnissa ja sillä on tärkeä merkitys niin kulttuurillisesti kuin syrjäkyläien asuttuna pitämisessä. Poronhoito työllistää suoraan sekä päätoimisesti että sivutoimisesti, mutta myös välillisesti muun muassa matkailun ja lihanjalostuksen kautta. Yhä syvemmälle sydänmaille laajeneva tuulivoimarakentaminen on todellinen uhka poroelinkeinoon säilymiselle.

Myös hankkeeseen liittyvä voimajohto vähentää ja pirstoo laitumia, vaikuttaa porojen laidunnukseen ja voi vaikeuttaa poronhoitotöitä. Joidenkin paliskuntien kokemuksen mukaan porot eivät mielellään laidunna voimajohtojen alla. Paliskuntien kokemuksen mukaan voimajohtoaukolla lisääntyy (luvatun) moottorikelkkailu talvella/kevättalvella. Tämä aiheuttaa rauhattomuutta, mikä voi ohjata poroja kulkemaan kelkkajäljillä, missä ne altistuvat kolareille. Hankealueella rakennettavaan ja parannettavaan tiestöön sekä tuulivoimaloiden perustuksiin tarvitaan suuret määrät soraa tai muuta maa-ainesta. Maa-ainesten ottaminen poronhoitoalueelta lisää poronhoidon laidunmenetyksiä, mikä myös on yksi energiantuotannon kumulatiivisista vaikutuksista.

Alueidenkäyttölain 32§:n mukaan maakuntakaavan on oltava ohjeena yleiskaavaa laadittaessa ja muutettaessa. Alueidenkäyttölain 39§:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset. Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Poronhoitolain 3§ tekee poronhoitajista alueella oikeudenhaltijoita, joille ei saa hankkeen kaavalla aiheuttaa kohtuutonta haittaa. Alueidenkäyttölain 9§:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin.

Alueella voimassa oleva Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan yleismääräys edellyttää, että ”Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueiden käytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.” Aluetta ei ole maakuntakaavassa merkitty tuulivoimapotentialiseksi alueeksi.

YVA-selostus

Poronhoitoselvityksessä on mainittu, että Rahaselän alueella laiduntaa tällä hetkellä vähemmän poroja kuin aiemmin johtuen poronhoidon lopettaneista poronomistajista. Paliskunnan näkemyksen mukaan Rahaselän laidunalueen merkitys tulee kasvamaan Suhangon kaivoksen myötä. Rahaselän alue sijaitsee käytännössä Suhangon kaivosalueen vieressä ja hyvin suurella todennäköisyydellä tämän alueen porojen laidunnus tulee siirtymään Rahaselän alueelle.

Poronhoitoselvityksen kuvassa 2-5 on petojen tappamien porojen määriä sekä vasahäykkikorvaus. Kuvan yläpuolella oleva teksti antaa ymmärtää, että tilastoja petovahingoista ei olisi kuin kolmelta edeltävältä vuodelta. Tämä ei kuitenkaan pidä paikkansa. Lisäksi kuvassa on pedon tappamat porot ovat kappaleina, ja vasahäykkikorvaukset nimenä antaa olettaa sen olevan euroja. Eri suureiden käyttäminen samassa kaaviossa ei anna oikeanlaista kuvaa asiasta.

Poronhoitoselvityksessä on käytetty lähteenä useita eri haastatteluja, puhelinkeskusteluja ja neuvotteluita. Selvityksen sivulla 26 Tuulivoimaloiden vaikutukset poronhoitoon, toisen kappaleen lopussa oleva lause ”Syksyn 2025 pitkien syyssateiden aikaan porot jäivät noin kilometrin päähän voimaloista. (Neuvottelu 9.12.2025).” antaa ymmärtää, että sateiden takia porot jäivät etäämmäs voimaloista, mikä ei varmaankaan

ole tarkoitettu näin. Paliskunnan kokemusten ja Luken alustavien tutkimustulosten mukaan porot välttävät tuulivoima-alueita jopa useita kilometrejä. Alustavien tutkimustulosten mukaan porojen laidunnus on siirtynyt kauemmas tuulivoimala-alueista. Tuulivoimaloiden ja muun maankäytön seurauksena Perämeren rannikolla olevat laidunalueet eivät käytännössä ole enää paliskunnan porojen laidunkäytössä, koska porojen kulku sinne on estynyt.

Arviointiselostuksessa on laskettu paliskunnan ja hankealueen pinta-aloja ja verrattu niitä. ”Pinta-alat laskettiin tuotantoalueen rajauksen sijaan tuulivoiman selvitysalueen rajauksella (Kuva 24-1), joka muodostettu vaihtoehdon VE1 laskennallisen 40 dB melualueen mukaisesti (ks. alaluku 2.2.3). Laajemman aluerajauksen käyttö nähtiin perusteltuna, koska tuulivoimaloista aiheutuva melu voi vaikuttaa porojen laidunnukseen.”(s. 348). Käytännössä laskennassa käytetty selvitysalue ei ole paljonkaan isompi kuin tuotantoalue. Lisäksi siellä todetaan, että epäsuorat laidunalan menetykset ovat paliskunnalle olennaisempia kuin suorien laidunalanmenetysten, mutta niitä ei ole kuvailtu kuin vain sanallisesti, eikä häiriöaluetta ole määritelty ulottuvan tietylle etäisyydelle. Tuulivoimala-alueen vaikutusalueen pinta-ala olisi tullut käyttää 5 km:n häiriövaikutuksen alaa, joka kuvaa paremmin hankkeesta aiheutuvan haitan kokonaisalaa ja huomioiden etenkin alueella sijaitsevat häiriölle erityisen herkät vasomisalueet. Pinta-alojen vertaaminen koko paliskunnan pinta-alaan ei ole myöskään järkevää, sillä porot eivät käytä koko paliskunnan aluetta tasaisesti ja yleensä jonkun tietyn alueen porot laiduntavat vain tietyllä alueella. Yhteysviranomaisen on lausunnossaan todennut, että laidunnuksen siirtymissuuntaa on syytä arvioida sekä tulee analysoida häiriövaikutusalueen laajuutta, huomioiden melu-, välke- ja näkymäalueanalyysit, koska nämä vaikutustyyppit on tunnistettu porojen tai muiden hirvieläinten käyttäytymiseen.

Arviointiselostuksessa on kerrottu hankkeen vaikutuksista aitojen käyttöön. Tarkastelusta on jäänyt pois Antinvaaran erotusaita, jota käytetään pääsääntöisesti syksyllä ja talvella. Rahaselän alueella laiduntavia poroja on kuljetettu Antinvaaran erotusaitaan ja porojen laidunnuksen muuttuessa hankkeella voi siten olla vaikutuksia myös Antinvaaran aidan käyttöön. Lähimpänä hankealuetta sijaitsee Maurun aita, jota käytetään erotusaita ja joka on myös kotitarha. Lähellä sijaitseva tuulivoimala-alue tulee mahdollisesti estämään porojen kulun aitaan, mutta vaikuttamaan kielteisesti talvella tarhassa olevien porojen hyvinvointiin (melu, välke). Eläinten hyvinvointilain (693/2023) 35 § mukaan pitopaikassa ei saa esiintyä jatkuvaa eläintä häiritsevää tai sille haittaa aiheuttavaa melua. Arviointiselostuksessa on arvioitu, että Maurun aita voi jatkossakin käyttää porojen koti- ja talvitarhana. Tämä voi kuitenkin eläinten hyvinvointinäkökulmasta kuitenkin estyä kokonaan. Arviointiselostuksen mukaan aitojen käytön arvioidaan jatkuvan tuulivoimaloiden käytön aikanakin, ainoastaan aidoissa käsiteltävien porojen määrä voi muuttua. Paliskunnan näkemyksen mukaan aitojen käyttömahdollisuudet heikkenevät huomattavasti ja jäädä jopa kokonaan käyttämättä, jos porojen laidunalueet muuttuvat radikaalisti nykyisestä. Myös lähellä olevan Tainijärven vasanmerkintäaidan käyttömahdollisuudet tulevaisuudessa arveluttavat.

Paliskunta huomauttaa, että rakentamisaikaisen maa-aineksen tarve olisi tullut arvioida selostuksessa. Paliskunta näkee kuitenkin hyvänä, että maa-ainekset otetaan hankealueen sisältä, jolloin se ei lisää poronhoidolle aiheutuvia haittoja juurikaan.

Hankkeen vaikutukset poronhoitoon on aliarvioitu. Isosydänmaan paliskunnan osalta yhteisvaikutukset kaikkien muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa nousevat merkittäviksi. Nykytilan kuvauksesta yhteisvaikutuksia kuvaavasta kartasta puuttuu Isosydänmaan paliskunnan alueelle sijoittuva Gasgridin vedyn siirtoverkon linjaus. Yhteisvaikutusten arvioinnista puuttuu myös Suhankotuuli-tuulivoimahanke, joka rajoittuu suunnitteilla olevaan Suhangon kaivosalueeseen. Suhankotuuli-hanketta suunnitellaan Rahaselän tuulivoimahankeeseen ja Suhangon kaivoksen väliin. Yhteisvaikutusten osalta vaikutuksia kuvaillaan sanallisesti ja mainitaan, että koko paliskunnan tasolla tarkasteltaessa kaikkien edellä mainittujen tuulivoima-, aurinkovoima- ja kaivoshankkeiden toteutuminen voi aiheuttaa merkittäviä kielteisiä vaikutuksia poronhoidon nykytilalle. Yhteisvaikutusten osalta tulisi arvioida vaikutusten merkittävyys samalla tavalla kuin muidenkin vaikutusluokkien osalta. Tulee myös ottaa huomioon, että merkittävien

kielteisten vaikutusten syntyminen ei edellytä sitä, että kaikki hankkeet tulisivat toteutumaan. Jo yksittäisenkin hankkeen toteutuminen voi aiheuttaa merkittäviä kielteisiä vaikutuksia paliskunnalle.

Hankealue on paliskunnan kevät-, syys- ja talvilaidunalueita. Kevätlaidun on myös vasoma-alueita. Porojen laidunkierto kulkee alueen läpi keväällä. Tuulivoimala-alueen läheisyyteen sijoittuu useita paliskunnan aitoja. Arvioinnissa todetaan, että tuulivoiman tuotantoalue ei ole tällä hetkellä keskeistä laidunalueita, mutta sen merkitys paliskunnalle voi muuttua. Isosydänmaan paliskunta on tuonut esille, että vaikka alueella muutama poronhoitaja on vähentänyt poroja, ja tällä hetkellä alueella laiduntaa vähemmän poroja, on kuitenkin jo nykyisellään porojen laidunnus siirtynyt pikkuhiljaa alueelle. Poroja laiduntaa jo etenkin alueen pohjoisosassa. Tämä on nähtävissä myös GPS-aineistosta, jota tukee hyvin paliskunnan kuvailua. Ei voida sanoa, että alue ei ole paliskunnalle keskeistä tai merkityksellistä aluetta. Suhangon kaivoshankkeen toteutuessa alueen merkitys muuttuu hyvin todennäköisesti elintärkeäksi ja ainoaksi alueeksi, johon porot voivat väistää. Arvioinnin lopputulemana on, että tuulivoiman tuotantoalueesta poronhoidolle Isosydänmaan paliskunnassa vaihtoehtoisissa VE1 ja VE2 aiheutuvat vaikutukset ovat suuruudeltaan kohtalaisen kielteisiä. Paliskunnan näkemyksen mukaan hankkeesta aiheutuvat vaikutukset tulevat olemaan merkittävästi suurempia kuin kohtalaisia kielteisiä. Hanke tulee aiheuttamaan yksin ja yhdessä muiden hankkeiden kanssa kohtuuttomia haittavaikutuksia paliskunnan poronhoidolle ja tulee olemaan ristiriidassa kaavamääräyksen kanssa.

Yhteysviranomaisena on tuonut lausunnossaan esille, että poronhoidon alueidenkäytöllisiä toiminta- ja kehittämisedellytyksiä tulee arviointiselostuksessa arvioida ja esittää tarvittavia lieventämistoimia. Hankkeessa ei ole onnistuttu löytämään toimia, joilla voitaisiin riittävällä tavalla turvata poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytykset.

Lopuksi

Poronhoitoon kohdistuvien vaikutusten asianmukaiseen selvittämiseen ja huomioon ottamiseen suunnittelussa ohjaa paitsi poronhoitolaki, myös YVA-laki sekä alueella voimassa oleva maakuntakaava. Alueen maakuntakaavasta tulee määräyksiä, jotka YVA-lain ja poronhoitolain kanssa edellyttävät erityistä poronhoidon huomioon ottamista suunnittelussa ja sen toimintaedellytysten turvaamista.

Alueelle rakentuvien tuulivoimateollisuusalueiden ja hankkeiden yhteisvaikutukset ja niiden vaikutus poronhoidon harjoittamiseen huolestuttaa Isosydänmaan paliskuntaa. Paliskunta vastustaa hanketta sen aiheuttamien todennäköisten ja kohtuuttomien haittojen vuoksi.

Haitallisten vaikutusten ehkäisemis- ja lieventämiskeinoja tulee edelleenkin selvittää yhdessä paliskunnan kanssa. Myös vaikutusten seurannasta, toteuttamisesta ja seurantaryhmän perustamisesta tulee sopia. Seurantaan tulee varata riittävästi resursseja, jotta varmistetaan seurannan toteuttaminen asianmukaisesti ja seurannan tulosten käytettävyys.

Mikäli hanke toteutuu, sen rakentamisesta ja toiminnasta aiheutuvat haitat tulee pyrkiä estämään ja lieventämään sekä korvata haitat ja menetykset täysimääräisesti. Hankkeen vaikutusten kompensoinnista ja seurannasta tulee sopia viimeistään kaavamenettelyn aikana, joten neuvotteluita tulee jatkaa. Isosydänmaan paliskunta vaatii, että hanketoimijan ja paliskunnan välillä tulee olla sopimus haittojen estämisestä ja/tai lieventämisestä sekä haittojen ja menetysten korvaamisesta ennen kaavan hyväksymistä.

Ranualla 22.5.2026

Markus Haapaniemi
poroisäntä

Lupa ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Lausuntopyyntö 25.3.2026, LVV-U/44742/2026

Lausunto, YVA-selostuksesta, VSB Uusiutuva Energia Suomi Oy, YVA, Rahaselän tuulivoimahanke, Ranua ja voimajohto 400 - 110 kV Saunakumpuun, Simo

Lupa ja valvontavirasto on pyytänyt Lapin elinvoimakeskus lausuntoa otsikossa mainitusta asiasta. Elinvoimakeskus lausuu asiasta seuraavaa.

Liikenneosasto /maantieliikenne

Hankealueelle johtava ja sen lähellä sijaitseva tiestö on kuvattu arviointiohjelmassa riittävällä tasolla. Arviointiohjelmassa on esitetty tuulivoimaloiden alustava erikoiskuljetusreitti liikennemäärineen. Liikennevaikutusten arvioinnissa keskitytään hankkeen rakentamisen aikaisten vaikutusten tarkasteluun.

Erikoiskuljetusreittivaihtoehdot ja tulotiet hankealueelle on kuvattu ja havainnollistettu kartalla riittävällä tavalla. Liikenteellisiä vaikutuksia on arvioitu tuulivoimapuiston rakentamis-, toiminta- ja purkuvaiheissa. Liikenteen lisäys on arvioitu tieosuuksittain.

Muiden samaan aikaan lähistöllä sijaitsevien hankkeiden rakentamisen yhteisvaikutukset tieliikenteeseen on arvioitu sanallisesti, mutta tarkempia numeerisia arvioita mahdollisista kokonaisliikennemäärien lisäyksistä ei ole esitetty.

Elinvoimakeskus pitää YVA-selostuksen liikennevaikutusten arviointia riittävänä.

Erikoiskuljetusreiteistä osa kulkee Kemin kaupungin alueella katuja pitkin. Näiltä osin kuljetus vaatii kaupungin suostumuksen.

Johtopäätökset liikennevaikutuksista

Erikoiskuljetuksilla sekä kiviaines-, betoni- ja materiaalikuljetuksilla on rakentamisen aikana negatiivisia vaikutuksia liikenteen sujuvuuteen ja liikenneturvallisuuteen. Liikennemäärään suhteutettuna vaikutukset ovat kauempana kohteesta vähäisiä, mutta lähempänä kohdetta pienemmillä teillä rakentamisaikana merkittäviä. Kokonaisuudessaan hankkeen liikennevaikutuksen merkittävyys on arvioitu vähäisen kielteiseksi.

Erikoiskuljetusten osalta hetkelliset vaikutukset seututielle 924 voivat olla merkittäviä. Muiden lähiseudun tuulivoimahankeiden yhtäaikainen rakentaminen lisää seututielle 924 aiheutuavia liikennevaikutuksia. Toiminnanaikaiset liikennevaikutukset ovat hyvin vähäisiä.

Maantieliikenneasioiden osalta lausunnon laatimiseen on osallistunut ja tarvittaessa lisätietoja antaa: ympäristövastaava Tarmo Oikarinen

tarmo.oikarinen@elinvoimakeskus.fi

Kalatalous

Kalatalousviranomaisen katsoo, että varsinaisen hankealueen kalaston tilan nykytilakuvasta on tarkennettu YVA-ohjelmasta. Kalatalousviranomaisen toteaa, että Simojoki on toinen Suomen vesistöistä, joissa on säilynyt alkuperäinen Itämeren lohikanta. Simojoen lohikannan elvyttämiseksi on laadittu toimenpideohjelma (Romakaniemi ym. 2022). Veden tummumisen, lämpenemisen ja suurten virtaamavaihteluiden sekä humus-, rauta- ja kiintoainekuormituksen arvioidaan vaikuttavan lohen mädin ja jokipoikasten elonjääntiin Simojoella. Lohen lisääntymisen näkökulmasta Simojoen vesistöalueella on oleellista vähentää turvetuotannon ja metsätalouden vesistökuormitusta erityisesti humuksen, raudan ja kiintoaineen osalta.

Kuormituspainneiden vähentämistarve tulee huomioida myös Rahaselän alueen tuulivoimarakentamisessa. Vesistökuormitusta aiheuttavien vaikutusten lieventämistä koskevia periaatteita ja toimenpidesuosituksia on esitetty Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen julkaisussa 10/2025 (Kropsu E., Rytönen A. M., Aronsuu K., Rintala J., Saari M. & Schuss M. 2025. Maa-tuulivoiman rakentamisen vesistövaikutukset. Esiselvitys vaikutuksista, niiden arviointitavoista ja haittojen lieventämisestä. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Raportteja 10/2025.).

Kalatalouden osalta lausunnon laatimiseen on osallistunut ja tarvittaessa lisätietoja antaa: johtava kalatalousasiantuntija Heikki Laitala heikki.laitala@elinvoimakeskus.fi

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Asian on esitellyt johtava asiantuntija Anja Pääkkönen ja ratkaissut ylijohdaja Jaakko Ylinampa.

Tämä asiakirja LAP/1828/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAP/1828/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Pääkkönen Anja 20.05.2026 15:54

Hyväksyjä Ylinampa Jaakko 20.05.2026 16:01

22.5.2026

52/11.00.02/2025

kirjaamo@lvv.fi

Viite: Lausuntopyyntö 25.3.2026 (LVV-U/44742/2026)

Rahaselän tuulivoimahanke (Ranua) ja voimajohto 400 + 110 kV Saunakumpuun (Simo) ympäristövaikutusten arviointiselostus

Hankkeen kuvaus

Hanke sijoittuu Ranuan kuntaan Rahaselän alueelle noin 26 kilometriä luoteeseen Ranuan keskustaajamasta. Tuotantoalue rajautuu Ranuan ja Simon kuntarajaan. Simon keskustaajama sijaitsee noin 50 kilometrin etäisyydellä. Hankkeen sähkönsiirtoyhteydet sijoittuvat Ranuan ja Simon kuntien alueille.

VSB Uusiutuva Energia Rahaselkä Oy suunnittelee Ranuan kunnan alueelle Rahaselän tuulivoimahanketta, joka koostuu enintään neljästäkymmenestä tuulivoimalasta. Voimaloiden yksikköteho on 6–10 megawattia, kokonaiskorkeus 310 metriä, napakorkeus 200 metriä ja lavan pituus 110 metriä.

Sähkönsiirto tuotantoalueelta ulkoiseen sähkönsiirtoon toteutetaan 400 + 110 kilovoltin voimajohdolla Simon Saunakummun sähköasemalle. Uuden voimajohdon kokonaispituus on noin 20 kilometriä vaihtoehtoon mukaan. Voimajohto sijoittuu tuotantoalueen sähköaseman jälkeen aluksi noin 15 kilometriä kokonaan uuteen maastokäytävään liittyen muutaman kilometrin matkalla Petäjaskoski -Isokangas 400 kV voimajohdon rinnalle samaan maastokäytävään, kunnes erkanevat takaisin uuteen maastokäytävään parin kilometrin matkalle, joka johtaa Simon Saunakummun sähköasemalle. Viimeinen osuus tulee samaan maastokäytävään Fingridin rakennettavan Nuujuankangas-Petäjaskoski 400 + 110 kV voimajohdon kanssa.

YVA-menettelyssä tarkastellaan vaihtoehtoja:

Vaihtoehto VE0: Hanketta ei toteuteta.

Vaihtoehto VE1: Alueelle toteutetaan enintään 40 tuulivoimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus enintään 310 m, yksikköteho enintään 10 MW ja kokonaisteho 400 MW.

Vaihtoehto VE2: Alueelle toteutetaan enintään 30 tuulivoimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus enintään 310 m, yksikköteho enintään 10 MW ja kokonaisteho 300 MW.

Sähkönsiirron osalta tarkastellaan vaihtoehtoja:

Sähkönsiirron vaihtoehto VEA: Rahaselän sähköasema (Ranua) - Saunakummun sähköasema (Simo) 400 + 110 kV voimajohto, noin 21 km.

Sähkönsiirron vaihtoehto VEB: Rahaselän sähköasema (Ranua) - Saunakummun sähköasema (Simo) 400 + 110 kV voimajohto, noin 20 km.

Sähkönsiirron vaihtoehto VEC: Rahaselän sähköasema (Ranua) - Saunakummun sähköasema (Simo) 400 + 110 kV voimajohto, noin 23 km.

YVA-ohjelmavaiheen jälkeen hankkeesta vastaava on luopunut suunnitelmasta hyödyntää Rahaselän tuotantoaluetta myös aurinkovoiman tuotantoon.

Suhde maakuntakaavaan

7.5.2026 lainvoiman saaneessa Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa hankealue sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4512). Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloukskäyttöön

tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta myös muihin tarkoituksiin.

Hankealueelle sijoittuu maakuntakaavassa osoitettu turpeenottoalue Hirvenojanaapa (EOT 2634). Merkinnällä osoitetaan tuotannossa olevia turvetuotantoalueita. Turvetuotantoalueen jälkikäyttöä suunniteltaessa tulee pyrkiä turvaamaan alueen poronhoidon edellytykset.

Hankealueella sijaitsee luonnonsuojelualue Keskinivan luonnonmetsät (SL 3446) ja pohjoispuolella osittain luonnonsuojelualue Puljunpalon aarnialue (SL 3445). Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita sekä Natura 2000 -verkostoon sisällytetyjä alueita.

Hankealueen luoteispuolelle sijoittuu arvokas harjualue tai muu geologinen muodostuma. Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti arvokkaat harjualueet, moreenimuodostumat, kivikot, ranta- ja tuulikerrostumat, kallioalueet tai muut vastaavat arvokkaat geologiset muodostumat. Alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen luonnonkauneuden, geologisten muodostumien sekä erikoisten luonnonolosuhteiden ja -esiintymien erityispiirteet.

Hankealue rajautuu lounaisosastaan lentotoiminnan kannalta tärkeälle vyöhykkeelle Ranuan varalaskupaikan suojavyöhyke (sv1 1991). Merkinnällä osoitetaan aluetta, joka on osoitettu lentoliikenteen varalaskupaikan ympärille. Alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon lentoliikenteen varalaskupaikasta johtuvat maankäytön rajoitukset. Lentoesteen muodostavista mastoista ja rakenteista on pyydettävä puolustusvoimien lausunto sekä ilmailulain 864/2014 158 § mukainen lausunto Traficomilta.

Hankealue sivuaa etelä- ja itäosastaan maaseudun kehittämisen kohdealuetta, Simojokivarsi (mk 8041). Merkinnällä osoitetaan maaseutuvyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. Alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Pysyvän asutuksen sijoittumista tulee edistää olemassa olevaa rakennetta täydentäen.

Lisäksi hankealue sivuaa eteläosastaan matkailun vetovoima- aluetta, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealuetta Itä-Lappi-Ranua-Rovaniemi matkailualue (mv 8401). Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistyksen vyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. Aluetta tulee kehittää matkailukeskusten, matkailupalvelukohteiden, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena alueen pääkäyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla. Kulttuuriperintö-, maisema- ja luontoarvoja tulee vaalia matkailun vetovoimatekijöinä.

Hankealueen pohjoispuolelle sijoittuu mineraalipotentialinen vyöhyke. Merkinnällä osoitetaan sellaisia vyöhykkeitä, joissa on tunnistettu merkittäviä malmi- ja mineraalivarantoja.

Hankealue rajautuu länsiosastaan Simon kunnan rajaan, jossa voimassa on 11.9.2015 lainvoiman saanut Länsi-Lapin maakuntakaava. Länsi-Lapin maakuntakaavassa lähialueelle sijoittuu turvetuotannon suunnitteluun soveltuvat alueet Kellokounaapa (eot 2778) ja Rahaseljänaapa (eot 2745) sekä luonnonsuojelualue Saariaapa (SL 4058).

Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue / kohde Simojokivarren kulttuurimaisema (ma 8140) sijoittuu lähimmillään noin 15 kilometrin etäisyydelle hankealueesta. Alueen suunnittelussa on turvattava merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen.

Tuulivoimahankkeen sähkönsiirron vaihtoehdot sijoittuvat suurimmaksi osaksi Länsi-Lapin maakuntakaavan puolelle. Ranuan kunnan puolella sähkönsiirtoreitit on osoitettu Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M 4512). Simon kunnan puolella sähkönsiirtoreitit VEA ja VEB sijaitsevat kokonaisuudessaan ja VEC suurimmalta osin maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4504).

Sähkönsiirtoreiteistä VEC kulkee Lumiaavan (EOT 2537) ja Laiva-aavan (EOT 2541) turpeenottoalueiden läpi. Merkinnällä osoitetaan turvetuotantoalueita. Turvetuotantoalueen jälkikäyttöä suunniteltaessa poronhoitoalueella tulee pyrkiä turvaamaan alueen poronhoidon edellytykset.

Sähkönsiirtoreitti VEC sivuaa tuulivoimatuotannon suunnitteluun soveltuvaa aluetta Tainivaaranaapa (tv1 2394). Merkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittäviä tuulivoimatuotannon suunnitteluun soveltuvia alueita. Tuulivoimalat tulee sijoittaa keskitetysti usean tuulivoimalan muodostamiin ryhmiin ja niin lähelle toisiaan kuin se energiatuotannon taloudellisuus huomioiden on mahdollista. Poronhoitoalueella alueen käyttöä suunniteltaessa tulee ottaa huomioon alueen poronhoidon edellytykset.

Sähkönsiirtolinjoista VEA kulkee läpi turvetuotantoon suunnitteluun soveltuvan alueen Rahaseljänaapa (eot 2745). Merkinnällä osoitetaan alueita, joilla on tutkittuja turvevaroja. Turpeenottoalueiksi voidaan ottaa jo ojitettuja tai muuten luonnontilaltaan merkittävästi muuttuneita soita tai käytöstä poistettuja suopeltoja. Soiden luonnontilaiset tai luonnontilaisten kaltaiset osat tulee jättää tuotannon ulkopuolella. Turvetuotantoalueiden käyttöönoton suunnittelussa ja ajoittamisessa on otettava huomioon tuotantoalueiden yhteisvaikutus vesistöihin ja pohjavesiin. Turvetuotantoa suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan vaikutukset alapuolisen vesistön tilaan ja pohjavesiin sekä pyrittävä lieventämään haitallisia vaikutuksia. Turvetuotantoalueen jälkikäyttöä suunniteltaessa poronhoitoalueella tulee turvata alueen poronhoidon edellytykset.

Sähkönsiirron reittivaihtoehto VEA kulkee maakuntakaavassa osoitetun moottorikelkkailureitin läpi useamman kerran ja VEB ylittää moottorikelkkailureitin kerran.

Sähkönsiirtovaihtoehdot VEA ja VEB sijoittuvat luonnonsuojelualueen Runkauksen luonnonpuisto (SL 4057) lähialueelle, sen eteläpuolelle. Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita.

Kaikki sähkönsiirtovaihtoehdot päättyvät maakuntakaavassa osoitettuun olemassa olevaan voimajohdolinjaan.

Maakuntakaavoissa on annettu myös koko maakuntakaava-aluetta koskevia suunnittelumääräyksiä muun muassa poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäyttöisten toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaamisesta, arvokkaiden luonnonympäristöjen huomioimisesta sekä tuulivoimaloiden sijoitteluun ja niiden tutka- ja radioyhteysvaikutuksiin sekä lentoesteiden korkeusrajoituksiin liittyen.

Lapin aurinko- ja tuulivoimaselvityksessä 2023–2024 on tunnistettu maakunnallisesti merkittäviä potentiaalisia tuulivoima-alueita sekä näihin liittyviä mahdollisia vaikutuksia maakunta- ja kuntakaavoituksen tueksi. Lapin aurinko- ja tuulivoimaselvityksen 2023–2024 loppuraportti on julkaistu marraskuussa 2024. Selvityksessä tuulivoimapotentiaaliseksi alueeksi ei ole osoitettu julkisesti vireillä olevia tuulivoimaloiden alueita. Näiden osalta on meneillään yksityiskohtaisempi suunnittelu ja vaikutusten arviointi, jota kautta saadaan tarkempaa tietoa kuin maakunnallisessa selvityksessä. Rahaselkä on selvityksessä tuotu esille suunnitteilla olevana hankkeena. Tuulivoimaselvityksessä on potentiaalisena tuulivoima-alueena osoitettu Karhukumpu (kohde 60), jonka alueelle Rahaselän tuulivoimahanke osittain sijoittuu.

Rahaselän tuulivoima-aluetta on pidettävä seudullisesti merkittävänä ja siten sen osoittaminen maakuntakaavatasolla on lähtökohtaisesti tarpeen. Kun otetaan huomioon hankealueen ympäröivä maankäyttö ja suunniteltavan tuulivoimahankkeen sijainti maa- ja metsätalousvaltaisella alueella, jota kaavamerkinnän mukaan voidaan pääkäyttötarkoitusta haittaamatta käyttää myös muuhun tarkoitukseen, on sijoittamisen edellytykset ja poikkeaminen maakuntakaavasta mahdollista tutkia alueidenkäyttölain mukaisessa yleiskaavaprosessissa ilman maakuntakaavan muutosta.

Lapin liiton hallitus päätti 2.12.2024 käynnistää Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemmaakuntakaavan 2050 laatimisen, kuuluttaa vaihemmaakuntakaavan vireille sekä asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville. Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemmaakuntakaava 2050 kuulutettiin vireille 24.1.2025. Vaihemmaakuntakaavan tavoitteena on päivittää geopoliittisen tilanteen vuoksi voimassa olevia maakuntakaavoja ja vastata maankäytön suunnittelun osalta toimintaympäristön muutoksiin erityisesti liikennejärjestelmän ja turvallisuuden osalta. Keskeisenä tavoitteena on myös yhtenäistää seudullisten maakuntakaavojen suunnittelumääräyksiä. Tavoitteena vaihemmaakuntakaavassa on osoittaa Lapin liikennestrategian 2050 mukaisesti liikennejärjestelmää koskeva kehittämistavoitteet sekä huomioida puolustusvoimien maankäytölliset tarpeet. Lisäksi tavoitteena on osoittaa keskeiset isot teollisuus- tai varastorakennusten alueet eli T/Kem-alueet, joille saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen. Vaihemmaakuntakaavan laadinnassa huomioidaan valtioneuvoston

päätökset koskien kulttuuriympäristöä, maisema-alueita ja arkeologisia kohteita. Vaihemaakuntakaavassa voidaan osoittaa myös muita kaavaprosessin aikana esille tulleita tarpeita.

Lapin liiton näkemys

Lapin liitto on lausunut Rahaselän tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 19.3.2025 ja valmisteluaineistosta 27.4.2026 sekä tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta 19.3.2025.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen kappaleessa *8.1 Maakuntakaavat* on tuotu esille tuotantoaluetta ja sähkönsiirron reittivaihtoehtoja koskevat Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan sekä Länsi-Lapin maakuntakaavan merkinnät ja niiden määräykset. Lisäksi on tuotu esille koko maakuntakaava-aluetta koskevia suunnittelumääräyksiä, tuulivoimahankkeen suhde maakuntakaavaan ja vireillä oleva Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaakuntakaava 2050.

Ympäristövaikutusten arviointiselostukseen on hyvä päivittää, että Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava on saanut lainvoiman 7.5.2026.

Lapin liiton virasto tuo esille, että Lapin liiton valtuusto viimeisteli ja hyväksyi Lappi-sopimuksen 2026–2029 kokouksessaan 1.12.2025 ja, että Lapin liiton hallitus hyväksyi Lapin ilmasto- ja energiastrategian kokouksessaan 15.12.2025. Nämä tiedot on hyvä päivittää arviointiselostuksen kappaleeseen 6.7.2 *Maakunnalliset tavoitteet*.

Isosydänmaan paliskunnan alueelle sijoittuu paljon toiminnassa ja suunnitteilla olevia tuulivoimahankkeita sekä muita maankäyttöä rajoittavia hankkeita. Sekä Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa että Länsi-Lapin maakuntakaavassa on annettu koko maakuntakaava-aluetta koskeva suunnittelumääräys, jonka mukaan *poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.*

Lapin liiton virasto toteaa, että on tärkeä pyrkiä alusta asti lieventämään poronhoitoon kohdistuvia haitallisia vaikutuksia. Yhteistyöhön Isosydänmaan paliskunnan kanssa tulee kiinnittää jatkosuunnittelussa erityistä huomiota. Mikäli yhteisvaikutukset toteutuvien hankkeiden kanssa ylittävät kohtuuttomat haitalliset vaikutukset, hanketta ei voi toteuttaa ilman lieventäviä toimenpiteitä.

LAPIN LIITTO

Ari Pesonen
suunnittelujohtaja

Lausunnon valmistelija:
Tiina Elo, ympäristöasiantuntija

Viite: Lausuntopyyntö 25.3.2026

Asia: RANUA (Simo) – Rahaselän tuulivoimahanke ja 400+110 kV voimajohto Saunakumpuun (LVV-U/44742/2026)

Lupa- ja valvontavirasto pyytää Lapin maakuntamuseon lausuntoa Rahaselän tuulivoimahankkeen ja voimajohdon 400+110 kV Saunakumpuun ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Hanke koskettaa Ranuan ja Simon kuntien aluetta. Lapin maakuntamuseo lausuu asiasta Ranuan kunnan alueesta vastaavana museolain (314/2019) mukaisena alueellisena vastuumuseona museolain 7§ 1 momentin 2 kohdan mukaisen kulttuuriympäristötehtävänsä puitteissa. Lausunto koskee ainoastaan Ranuan kunnan aluetta, Simon kunnan osalta lausuva taho on Tornionlaakson museo.

Hanke sijoittuu Ranuan ja Simon kuntien rajan tuntumaan Rahaselän alueelle. Suurin osa sähkönsiirtoreitistä kulkee Simon kunnan puolella.

Arkeologia

Lapin maakuntamuseo viittaa hankkeen YVA-ohjelmasta antamaansa lausuntoon (11.3.2025).

Luvussa 15.1.1. Vaikutusten tunnistaminen (s. 184) todetaan seuraavaa:

”[kiinteitä muinaisjäännöksiä koskeva] Suojelutyö tarkoittaa käytännössä sitä, että alueelliset vastuumuseot seuraavat maan käytön suunnittelun vaikutuksia kiinteisiin muinaisjäännöksiin, antavat suojelua koskevia lausuntoja maanomistajille, kunnille, suunnittelijoille ja viranomaisille sekä organisoivat ja valvovat suojelun edellyttämiä arkeologisia tutkimuksia.”

Lapin maakuntamuseo toteaa, että museolain (314/2019) 7§ 1 momentin 2 kohdan mukaisesti vastuumuseoiden tehtävä on osallistua viranomaisneuvotteluihin, antaa lausuntoja, toimia asiantuntijana ja antaa neuvontaa. Edellä siteeratussa tekstissä todetaan, että vastuumuseoiden tehtävä olisi organisoida, eli järjestää, suojelun edellyttämiä arkeologisia tutkimuksia. Tämä ei pidä paikkaansa, vaan vastuumuseoiden tehtävä on lausunnoissaan tuoda esille lain edellyttämät selvitykset sekä arkeologisten inventointien osalta tarkastaa raportit ja siten valvoa selvitysten laatua ja arvioida niiden riittävyttä. Kohtaa tulee täsmentää.

Tuotantoalueella ja sähkönsiirtoreitillä on teetetty arkeologinen inventointi (Keskinen & Hemminki 2025). Inventoinnissa ei löydetty arkeologisia kohteita.

Lapin maakuntamuseon näkemyksen mukaan arkeologiset selvitykset voidaan katsoa riittäviksi.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Selostuksessa on tunnistettu hankkeen ympäristön valtakunnalliset, maakunnalliset ja paikalliset rakennetun kulttuuriympäristön kohteet ja alueet. Selostuksessa on laadittu maisema- ja kulttuuriympäristöanalyysi, jossa on kartoitettu maisemallisesti arvokkaat alueet. Maisemavaikutusten laajuuden todentamiseksi on laadittu näkymäalueanalyysi, jonka tarkastelualue ulottuu noin 30 kilometrin etäisyydelle tuulivoimaloista. Vaikutusten arvioinnin tueksi sekä maisemavaikutusten havainnollistamiseksi on laadittu myös havainnekuvia. Maisemaan ja kulttuuriympäristöön kohdistuvia vaikutuksia on arvioitu lähtöaineiston ja maastokäyntien perusteella maisemasuunnittelijan asiantuntijatyönä. Vaikutusten merkittävyyden arvioinnissa on käytetty Imperia -menetelmää. Maisemavaikutusten arvioinnissa on sovellettu Ympäristöministeriön julkaisua ”Maisemavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa” (Ympäristöministeriö 2024).

LAPIN MAAKUNTAMUSEO
THE REGIONAL MUSEUM OF LAPLAND

Lapin maakuntamuseon näkemyksen mukaan rakennetun kulttuuriympäristön ja kulttuurimaisemien selvitykset voidaan katsoa riittäviksi.

Lausunnon valmisteluun on osallistunut korjausrakentamisen asiantuntija (rakennetun kulttuuriympäristön amanuenssin sijainen) Heikki Puukka.

Rovaniemi 26.5.2026

Hanna Kyläniemi
Museonjohtaja

Jari-Matti Kuusela
Arkeologi, FT, dos.

Jakelu: Lupa- ja valvontavirasto
Tornionlaakson museo
Museovirasto

30.03.2026

Pöytäkirjanro

89 679

Vastaanottaja

Lupa- ja valvontavirasto
LVV-U/44742/2026
PL 20
13035 LVV

Kohde

TUULIVOIMA: Rahaselkä
LAPHA/6099/07.01.06/2026
Rahaselkä
97700 RANUA

Kohteen tiedot

Osapuolet VSB Uusiutuva Energia Suomi Oy
Sepänkatu 20
90100 Oulu

Toiminnan harjoittaja VSB Uusiutuva Energia Suomi Oy

Lausunto**Huomautukset:**

- 1) Pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa Rahaselän tuulivoimahankkeen arviointiselostukseen.
- 2) Pelastuslaitos antaa erillisen lausuntopyynnön perusteella lausunnon hankkeen rakenteellisen paloturvallisuuden suunnitteluratkaisuista kun hanke on edennyt rakennuslupavaiheeseen.
- 3) Kommentti: miksi esim. a) kanalintuselvitys, b) uhanalaisen petolinnun törmäysmallinnus ja c) pöllöselvitys ovat salassapidettäviä, mutta d) lepakkoselvitys, e) kirjojokikorentoselvitys ja f) viitasammakkoselvitys eivät ole?

RINTALA JUHA
912789818

Digitaalinen allekirjoittaja: RINTALA
JUHA 912789818
Päiväys: 2026.03.30 09:46:49 +03'00'

Paloinsinööri
Juha Rintala

Jakelu

Lupa- ja valvontavirasto (LVV)
Pelastuslaitos, arkisto

Asia: Lausuntopyyntö YVA-selostuksesta, Rahaselän tuulivoimahanke (Ranua) ja voimajohto 400+110 kV Saunakumpuun (Simo) (LVV-U/44742/2026)

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Lausunto

1 Johdanto

VSB Uusiutuva Energia Suomi Oy suunnittelee 40 voimalan Rahaselän tuulivoimahanketta Ranualle. Sähkönsiirto suunnitellaan toteutettavan 400 + 110 kV Voimajohdolla Saunakummun rakennettavalle sähköasemalle.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin ja poronhoitoon.

Rahaselän tuulivoimahankkeella arvioidaan olevan kokonaisuutena merkittäviä kielteisiä vaikutuksia luonnonympäristöön, erityisesti kasvillisuuteen, linnustoon ja muuhun eläimistöön. Hanke kohdistuu alueelle, jolla esiintyy runsaasti arvokkaita ja osin uhanalaisia luontotyyppisiä kuten lettoja. Rakentaminen ja infrastruktuuri aiheuttavat elinympäristöjen suora-alaista häviämistä ja pirstoutumista, minkä vuoksi vaikutukset kasvillisuuteen ja luontotyyppisiin on arvioitu merkittäviksi kielteisiksi.

Linnustoon kohdistuvat vaikutukset muodostuvat elinympäristömuutoksista, häiriöstä sekä törmäysriskistä. Vaikutukset ovat erityisesti merkittäviä uhanalaisille petolinnuille ja kanalinnuille. Vaihtoehdossa VE2 vaikutukset ovat lievempiä, mutta edelleen vähintään kohtalaisia.

Natura 2000 -alueisiin ei kohdistu suoraa rakentamista, mutta hankkeella voi olla epäsuoria vaikutuksia läheisten suojelualueiden ekologiseen tilaan ja kytkytyneisyyteen. Vaikutukset on arvioitu pääosin vähäisiksi tai kohtalaisiksi, eikä merkittävää heikennystä suojeluperusteisiin arvioida syntyvän.

Sähkönsiirtovaihtoehtojen luontovaikutukset

Sähkönsiirtovaihtoehtoilla on pääosin vähäisiä–kohtalaisia, mutta osin merkittäviä kielteisiä luontovaikutuksia, jotka liittyvät erityisesti kasvillisuuteen, luontotyyppisiin ja eläimistöön. Suurimmat vaikutukset kohdistuvat metsä- ja suoelinympäristöihin johtoalueiden raivauksen seurauksena. Tämä aiheuttaa elinympäristöjen häviämistä ja pirstoutumista sekä reunavaikutusten lisääntymistä. Vaikutukset kasvillisuuteen ja luontotyyppisiin on arvioitu vaihtoehtoissa VEB ja VEC merkittäviksi kielteisiksi ja vaihtoehdossa VEA lievemmiksi. Vaihtoehto VEB kulkisi Luomuksen tietojen mukaan myös läheltä uhanalaisen petolinnun pesäpaikkaa. Natura 2000 -alueisiin ja muihin suojelualueisiin kohdistuvat vaikutukset ovat pääosin vähäisiä tai kohtalaisia.

Eläimistön kannalta vaikutukset liittyvät erityisesti elinympäristöjen muutoksiin ja häiriöön. Kokonaisuutena vaikutukset ovat pääosin vähäisiä tai kohtalaisia, mutta voivat olla paikallisesti merkittäviä esimerkiksi herkkien lajien esiintymisalueilla.

Yhteisvaikutukset

Rahaselän tuulivoimahankkeen yhteisvaikutukset eläimistöön muiden alueelle sijoittuvien hankkeiden kanssa kohdistuvat ensisijaisesti elinympäristöjen pirstoutumiseen, häiriön kasvuun sekä liikkumismahdollisuuksien heikkenemiseen.

Yhteisvaikutuksia voi muodostua erityisesti lähialueen muiden tuulivoimahankkeiden sekä Suhangon kaivoshankkeen kanssa, jolloin vaikutukset kasaantuvat laajemmalle alueelle. Tämä voi johtaa eläinten elinympäristöjen vähenemiseen ja heikkenemiseen sekä ekologisen kytketyvyyden heikkenemiseen.

Erytisen herkkiä yhteisvaikutuksille ovat linnusto, erityisesti kanalinnut ja petolinnut, joiden elinympäristöjen pirstoutuminen voi voimistua usean hankkeen toteutuessa samanaikaisesti.

Muun eläimistön osalta yhteisvaikutukset ilmenevät pääosin häiriön lisääntymisenä ja elinalueiden laadun heikkenemisenä, mutta vaikutukset arvioidaan kokonaisuudessaan pääosin vähäisiksi tai paikallisiksi.

PORONHOITO

Poronhoidon osalta Rahaselän tuulivoimahankkeen päävaikutukset kohdistuvat Isosydänmaan paliskunnan poronhoitoon. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (YVA-selostus) osana on laadittu myös kattava erillisselvitys poronhoidon nykytilasta Isosydänmaan paliskunnassa. Niissä Isosydänmaan paliskuntaa ja sen poronhoitoa esitellään tarkasti. Arviointiselostuksessa on myös tunnistettu tuulivoimahankkeen keskeisimmät todennäköiset vaikutukset alueen poronhoitoon. Eri aineistoja on käytetty monipuolisesti mukaan lukien porojen GPS-seuranta-aineistoa. Myös paikallisten poronhoitajien kokemuseräistä tietoa on kerätty runsaasti. Lisäksi VYA-selostuksessa on kuvattu keskeisiä haitallisten vaikutusten ehkäisemis- ja lieventämiskeinoja sekä esitetään vaikutusten seuranta. Kokonaisuudessaan YVA-selostus ja sen liitteenä oleva poronhoidon erillisselvitys on laadittu erittäin kattavasti.

YVA-selostuksessa erityisesti porojen GPS-aineistoa on hyödynnetty poikkeuksellisen runsaasti. Aineisto on kuitenkin huomattavan vinoutunut, sillä yhden poronhoitajan porot vastaavat noin kolmea neljäsosaa kaikista käytetyistä paikannuksista. Tästä huolimatta Luonnonvarakeskus näkee, että käytetty GPS-aineisto ja siitä tehdyt tulkinnot ovat tuottaneet merkittävää lisätietoa vaikutusten arvioimiseksi. GPS-aineiston pohjalta tehdyt tulkinnot viittaavat siihen, että Rahaselän suunniteltu tuulivoima-alue on porojen laidunkäytössä ainakin joiltain osin kaikkina tarkasteltuina vuodenaikoina. Samaan aikaan ne viittaavat myös siihen, että tuulivoima-alue ei ole 2020-luvulla ollut alueen porojen merkittävin laidunalue.

Luonnonvarakeskus korostaa, että tämä saattaa kuitenkin muuttua, mikäli esim. Suhangon kaivosalue rakennetaan tai muita muutoksia tapahtuu porojen laidunalueilla. GPS-aineiston perusteella tuulivoima-alueen läpi kulkee myös porojen kulkureittejä.

YVA-selostuksessa tuulivoiman vaikutuksia on tarkasteltu ensisijaisesti alueella, jota selostuksessa kutsutaan selvitysalueeksi. Selvitysalueen ulkoreuna kulkee n. 1–2 kilometrin päässä uloimmista suunnitelluista tuulivoimaloista. Porojen mahdollinen välttämiskäyttäytyminen voi kuitenkin ulottua tätäkin laajemmalle alueelle. Mikäli vaikutuksia tarkasteltaisiin esim. 5 km säteellä tuulivoimaloista (mm. Skarin ym. 2018 tutkimuksessa havaitut tietyt vaikutukset ulottuvat n. 5 km päähän), olisi vaikutusalueen koko n. 3–4 kertainen verrattuna nyt käytettyyn selvitysalueeseen. Toisaalta porojen välttämiskäyttäytyminen voi olla myös oletettua heikompaa, jolloin nyt käytetty selvitysalueen koko olisi yliarvio poronhoidolle kohdistuvasta haitasta. Asiaan liittyvien epävarmuuksien vuoksi selvitysalueen kokoa voidaan pitää kuitenkin kohtuullisen pienenä, mikäli vaikutuksia tarkastellaan varovaisuusperiaatteen mukaisesti. Yllä esitettyjä epävarmuuksia on tuotu esille myös YVA-selostuksessa.

Tuulivoiman vaikutusten merkittävyyden arviointi on erittäin vaikeaa, sillä tutkimustietoa tuulivoiman vaikutuksista porojen liikkeisiin ja laidunten käyttöön sekä poronhoitoon ja sen kannattavuuteen on vielä erittäin vähän. Lisäksi saatavilla oleva tieto viittaa siihen, että vaikutukset voivat poiketa hyvinkin paljon eri tekijöistä riippuen. Tämän vuoksi myös epävarmuudet hankkeen todellisista vaikutuksista jäävät väistämättä suuriksi. Rahaselän tuulivoimahankkeen YVA-selostuksessa hankkeen kokonaisvaikutusten suuruus päädytään arvioimaan kohtalaiseksi. Luonnonvarakeskus katsoo, että vaikutusten merkittävyyden perustelu ei ole yhtä yksityiskohtaista ja selkeää, kuin YVA-selostuksen muut osiot (poronhoidon osalta). Toisaalta merkittävyyden arviointiin liittyy pakostakin subjektiivisempi kokonaisarvion tekeminen kuin yksittäisten vaikutusten kuvaamiseen.

Luonnonvarakeskus katsoo, että vaikutukset poronhoidolle voivat jäädä kohtalaisen kielteisiksi, kuten YVA-selostuksessa arvioidaan. Luonnonvarakeskus pitää kuitenkin myös mahdollisena, että vaikutukset nousevat merkittävämmän kielteisiksi, mikäli porot päätyvät välttelemään tuulivoima-aluetta odotettua laajemmalla alueella ja mikäli porojen kulkureitit muuttuvat merkittävästi alueen vuoksi.

Eriyisenä riskinä Luonnonvarakeskus näkee eri hankkeiden aiheuttamat kumuloituvat kokonaisvaikutukset Isosydänmaan paliskunnalle. Mikäli Suhangon kaivosalue sekä Rahaselän ja Näätäaavan tuulivoimahankkeet kaikki toteutuvat, voi se perustavanlaatuisesti muuttaa paliskunnan poronhoidon toimintaedellytyksiä. Erityisesti mikäli porot välttelevät tuulivoima-alueita ja Suhangon kaivosta odotettua enemmän, ei paliskunnan koillisosaan jää juurikaan yhtenäisiä häiriöttömiä laidunalueita. Suhangon kaivoksen perustaminen voi yksinään aiheuttaa tilanteen, jolloin Rahaselän tuulivoima-alue muodostuisi keskeiseksi laidunalueeksi ja kulkureitiksi. Tämän vuoksi Luonnonvarakeskus näkee, että vaikka alue ei tällä hetkellä olisi (GPS-paikannusanalyysien mukaan) paliskunnan keskeisin laidunalue, voi sen menettäminen merkittävästi heikentää alueen poronhoidon resilienssiä.

Luonnonvarakeskus katsoo, että mm. yllä kuvattujen epävarmuuksien takia vaikutusten seurantaan tulisi kiinnittää erityistä huomiota, mikäli Rahaselän tuulivoima-alue ja muita alueen maankäyttöhankkeita lähdetään toteuttamaan. Myös mahdollisten haitallisten vaikutusten ehkäisemiseen ja lieventämiseen tulisi varautua hyvissä ajoin huomioiden myös kumuloituvat haittavaikutukset. YVA-selostuksessa on kuvattu keskeisiä vaikutusten seuranta-, ehkäisemis- ja lieventämiskeinoja.

3 Lausunnon tiivistelmä

Kokonaisarviona hankkeen luontovaikutukset ovat merkittäviä erityisesti tuotantoalueella, ja vaikka haittoja voidaan lieventää suunnitteluratkaisuilla, osa vaikutuksista jää pysyviksi tai hitaasti palautuviksi. Hankealueen vaihtoehto VE2 on luontovaikutusten kannalta selvästi lievempi kuin VE1. Kokonaisuutena sähkönsiirron luontovaikutukset ovat pääosin paikallisia ja tuotantoaluetta vähäisempiä, mutta VEA on luontovaikutuksiltaan lievin ja VEB ja VEC kuormittavampia. Kokonaisuutena yhteisvaikutusten merkittävyys voi korostua tietyille lajeille ja paikallisella tasolla, mikäli useita hankkeita toteutetaan hankealueen lähistöllä samanaikaisesti. Luonnonvarakeskus katsoo, että poronhoidon osalta YVA-selostus on kokonaisuudessaan hyvin tehty. Erityisesti GPS-paikannusaineiston käyttö ja tiedon keruu paikallisilta poronhoitajilta ovat tuoneet keskeistä alueellista tietoa. Luonnonvarakeskus haluaa kuitenkin korostaa vaikutusten arvioinnin sekä merkittävyyden arvioinnin epävarmuuksia ja näihin epävarmuuksiin varautumista mm. seuranta-, ehkäisemis- ja lieventämiskeinoista sopimalla. Erityisesti Luonnonvarakeskus näkee useiden hankkeiden mahdollisesti aiheuttavat kumuloituvat vaikutukset merkittävänä riskinä alueen poronhoidolle.

Nina Peuhkuri

Operatiivinen päällikkö, johtava tutkija

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 21.05.2026 klo 11:09:35.

Lausunnon valmistelija(t):

Saara Kattainen

Antti Pekkarinen, Esa Huhta

Liitteet:

Tiedoksi:

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Raimo Eino Itkonen	Telia	18.05.2026 10:12:52 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (3 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Viite LVV-U7447/2026

Metsähallituksen lausunto Ranuan Rahaselän tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta

Lupa- ja valvontavirasto pyytää Metsähallituksen lausuntoa Ranuan Rahaselän tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA-selostus).

Hankkeesta vastaa VSB Uusiutuva Energia Suomi Oy. YVA-selostuksen on laatinut Sitowise Oy, ja se on päivätty 20.2.2026.

Metsähallitus lausuu YVA-selostuksesta valtion maa- ja vesialueiden hallinnoijana, valtion luonnonsuojelualueiden ja suojeluun varattujen alueiden hoidon ja käytön suunnittelusta vastaavana viranomaisena sekä tiettyjen petolintulajien asiantuntijaviranomaisena ja niiden seurannan valtakunnallisesta koordinoinnista vastaavana tahona.

Arvioitavat vaihtoehdot

Tuotantoalueen vaihtoehdot

VE0 Tuotantoaluetta ei toteuteta

VE1 40 voimalaa

VE2 30 voimalaa

Tuotantoalueen pinta-ala 3 600 ha, tuulivoimalan teho 6–10 MW, kokonaiskorkeus 310 m, napakorkeus 200 m, roottorinhalkaisija 220 m

Sähkönsiirron vaihtoehdot

VE A: 21 km 400 + 110 kV voimajohto

VE B: 20 km 400 + 110 kV voimajohto

VE C: 23 km 400 + 110 kV voimajohto

Sähkönsiirto tuotantoalueelta (Ranua) 400 + 110 kv voimajohtolla Simon Saunakummun rakennettavalle sähköasemalle (Fingrid Oyj). Sähköaseman sijainti tarkentuu suunnittelun myötä.

Metsähallitus on tutustunut Rahaselän tuulivoimahankkeen YVA-selostukseen ja lausuu siitä seuraavaa

Vaikutukset luonnonsuojelualueisiin sekä luonnonsuojeluun varattuihin alueisiin

Metsähallitus on lausunut Saariaapa-Hattuselän sekä Runkauksen Natura-alueiden Natura-arviointien tarpeellisuuden selvityksistä YVA-ohjelman yhteydessä 19.3.2026. Lausunnossaan Metsähallitus yhtyi Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvityksen johtopäätökseen.

Linnustovaikutukset

Metsähallitus lausuu hankkeen vaikutuksista uhanalaiseen petolintuun erillisessä salassa pidettävässä liitteessä (liite 1).

Johtopäätökset

Metsähallituksen näkemyksen mukaan hankkeen merkittävimmät luontovaikutukset kohdistuvat linnustoon.

Hankkeen YVA-selostuksen mukaan kumpikaan hankevaihtoehto ei ole suoraan toteutettavissa ilman voimalapaikkojen tai tiestön sijaintien tarkistuksia, mutta voimalasijainneista valitsemalla ja pieniä tarkennuksia rakenteiden sijoitteluun tekemällä saataisiin muodostettua vaihtoehto, joka ei muodostaisi merkittäviä ympäristövaikutuksia. YVA-selostuksen mukaan lopullinen kaavaehdotukseen ehdotettava suunnitelma tulee todennäköisesti olemaan yhdistelmä vaihtoehtojen VE1 ja VE 2 voimalasijoittelusta ja tiestöstä.

Epävarmuutta vaikutusten arvioinnin riittävytyteen tuo myös YVA-selostuksen kanssa yhtä aikaa lausunnolla olevan hankkeen osayleiskaavaluonnoksen kaavaselostuksen toteamus, että voimaloiden tarkka sijainti voidaan määrittää vasta rakentamislupavaiheessa. Käytännössä tämä tarkoittaa, että hankkeen vaikutukset on todennäköisesti arvioitu eri suunnitelmasta kuin mitä tullaan toteuttamaan.

Koska hankkeessa suunnitellaan voimaloiden ja muiden rakenteiden sijainti (ja määrä?) eri tavalla kuin ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä mukana olleissa hankevaihtoehdoissa, ei suunnitellun hankkeen ympäristövaikutuksia ole Metsähallituksen näkemyksen mukaan arvioitu asianmukaisesti.

Lausunnon laatimiseen ovat osallistuneet maankäytön erityisasiantuntija Pirjo Rautiainen ja Harri Taavetti.

Raimo Itkonen

Tiimivastaava

Metsähallitus, Luontopalvelut

Liite Metsähallituksen lausunto Rahaselän tuulivoimahankkeen vaikutuksista uhanalaiseen petolintuun

Aihe: Rahaselän tuulivoimahanke, Ranua, Simo LVV-U/44742/2026

Lähetetty: 18.5.2026, 14.23.57

Mistä: kirjaamo@ouka.fi<kirjaamo@ouka.fi>

Mihin: Lupa- ja valvontavirasto, Kirjaamo

HUOM! Ulkoinen lähettäjä. Älä avaa linkkejä tai liitteitä, ellet tunnista lähettäjä.

OBS! Extern avsändare. Öppna inte länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren.

NOTE! External sender. Do not open links or attachments unless you recognize the sender.

Asia: Rahaselän tuulivoimahanke, Ranua, Simo

Asianumero: OUKA/3858/12.03.03.05/2025

Oulun museo- ja tiedekeskuksella ei ole lausuttavaa Rahaselän tuulivoimahanke (Ranua) ja voimajohto 400 + 110 kV Saunakumpuun (Simo) YVA-selostuksesta rakennetun kulttuuriympäristön osalta / Sari Alajoki

Tämä viesti on lähetetty Oulun kaupungin LOOTA-asianhallintajärjestelmästä.

Tähän viestiin ei voi vastata.

Lisätietoja voi kysyä asian käsittelijältä tai Oulun kaupungin kirjaamosta osoitteesta kirjaamo@ouka.fi.

Lupa- ja valvontavirasto

LAUSUNTO

kirjaamo@lvv.fi

22.5.2026

Dnro 250/2026

LVV-U/44742/2026

RAHASELÄN TUULIVOIMAHANKKEEN YVA-SELOSTUS

Hanke sijoittuu Ranuan kuntaan Rahaselän alueelle noin 26 kilometriä luoteeseen Ranuan keskustaajamasta. Tuotantoalue rajautuu Ranuan ja Simon kuntarajaan. Hankkeen sähkönsiirtoyhteydet sijoittuvat Ranuan ja Simon kuntien alueille.

Hankkeen vaihtoehdot:

VE0: Hanketta ei toteuteta.

VE1: Hankealueelle rakennetaan enintään 40 tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 310 metriä, yksikköteho 6–10 MW ja kokonaisteho enintään 400 MW.

VE2: Hankealueelle rakennetaan enintään 30 tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 310 metriä, yksikköteho 6–10 MW ja kokonaisteho enintään 300 MW.

Sähkönsiirron vaihtoehdot:

VEA: Hanke liitetään valtakunnan verkkoon n. 21 kilometrin pituisella 400 + 110 kV voimajohtolla, jonka liittymispiste on Simon kunnassa sijaitsevalla Saunakummun sähköasemalla.

VEB: Hanke liitetään valtakunnan verkkoon n. 20 kilometrin pituisella 400 + 110 kV voimajohtolla, jonka liittymispiste on Simon kunnassa sijaitsevalla Saunakummun sähköasemalla.

VEC: Hanke liitetään valtakunnan verkkoon n. 23 kilometrin pituisella 400 + 110 kV voimajohtolla, jonka liittymispiste on Simon kunnassa sijaitsevalla Saunakummun sähköasemalla.

Hankealue sijoittuu Isosydänmaan paliskunnan alueelle. Rahaselän hankealue on porojen kevät-, syys- ja talvilaidunalueita. Paliskunta on erittäin kuormittunut laidunlajinsa vähenemisestä ja pirstoutumisesta teollisen maankäytön vuoksi. Kiihtyvä energiahankkeiden suunnittelu työllistää paliskunnan poroisäntää ja hallintoa kohtuuttomasti. Paliskunnassa on toiminnassa ja suunnitteilla huomattava määrä tuuli- ja aurinkovoiman tuotantoa. Lisäksi alueella on runsaasti muutakin maankäyttöä. Poronhoidon laidun- ja toimintatila ei kestä muusta maankäytöstä aiheutuvaa kumuloituvaa häiriötä ja laidunalan heikkenemisen ja vähenemisen taakkaa. Narkauksen paliskunnan raja sijoittuu hankealueelta n. 10 km pohjoiseen. Paliskuntien välillä ei ole esteitä ja hankealueella laiduntaa jonkin verran myös Narkauksen paliskunnan poroja.

Poronhoidon huomioon ottaminen maankäyttöhankeissa

Poronhoito on merkittävä ja pitkän historian omaava maankäyttömuoto. Poronhoitolaki (PHL 848/1990) on erityislaki, joka tulee ottaa huomioon poronhoitoalueella toimittaessa. Poronhoito-oikeus ja siihen kiinteästi kuuluva vapaa laidunnusoikeus on ikiaikainen nautintaoikeus, joka on suoraan poronhoitoilalla turvattu erityinen oikeus (PHL 3§). Poronhoitoilaisissa (53§) säädetään myös, että suunnitelluissa valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa. PHL 53§:n kaltaisia neuvotte-luita suositellaan käytäväksi muillakin kuin valtion omistamilla mailla, sillä ne on todettu hyväksi keinoksi yhteensovittaa poronhoitoa ja muita maankäytön muotoja. Maakuntakaavamääräykset voivat myös ohjata neuvottelujen käymiseen. Tuulivoiman tuotantoalue ei sijaitse valtion mailla, mutta

sähkönsiirron vaihtoehdot sijaitsevat suurelta osin valtion mailla. YVA-menettelyn aikana on järjestetty poronhoitolain 53 §:n mukainen neuvottelu 9.12.2025.

Poronhoitoalueen maakuntakaavoissa on poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaamista edellyttäviä yleismääräyksiä sekä tarkempia määräyksiä esim. poronhoidolle tärkeiden alueiden huomiointamisesta ja säilyttämisestä. Voimassa olevan Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan koko kaava-alueetta koskeva yleismääräys edellyttää: ”Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.”

Alueidenkäyttölain 32§:n mukaan maakuntakaavan on oltava ohjeena yleiskaavaa laadittaessa ja muutettaessa. Alueidenkäyttölain 39§:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset. Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Poronhoitolain 3§ tekee poronhoitajista alueella oikeudenhaltijoita, joille ei saa hankkeen kaavalla aiheuttaa kohtuutonta haittaa. Alueidenkäyttölain 9§:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Laki ympäristövaikutusten arvioinnista (YVAL 252/2017) velvoittaa myös alueella toimivaan elinkeinon kohdistuvien vaikutusten selvittämiseen.

YVA-selostus

Poronhoitoselvityksen kuvassa 2–5. esitetään petojen tappamien porojen määriä sekä vasahäykkikorvauksen määrää. Kuvan yläpuolella oleva teksti antaa ymmärtää, että tilastoja petovahingoista ei olisi kuin kolmelta edeltävältä vuodelta. Tämä ei kuitenkaan pidä paikkansa. Lisäksi kuvassa pedon tappamat porot esitetään kappaleina, ja vasahäykkikorvaukset nimenä antaen olettaa sen olevan euroja. Eri suureiden käyttäminen samassa kaaviossa ei anna oikeanlaista kuvaa asiasta.

Poronhoitoselvityksessä on käytetty lähteenä useita eri haastatteluja, puhelinkeskusteluja ja neuvotte-luita. Selvityksen sivulla 26 *Tuulivoimaloiden vaikutukset poronhoitoon*, toisen kappaleen lopussa oleva lause ”*Syksyn 2025 pitkien syyssateiden aikaan porot jäivät noin kilometrin päähän voimaloista. (Neuvottelu 9.12.2025).*” antaa ymmärtää, että sateiden takia porot jäivät etäämmäs voimaloista, mikä ei varmaankaan ole tarkoitettu näin. Isosydänmaan paliskunnan kokemusten ja Luonnonvarakeskuksen alustavien tutkimustulosten mukaan porot välttävät tuulivoima-alueita jopa useita kilometrejä. Alustavien tutkimustulosten mukaan porojen laidunnus on siirtynyt kauemmas tuulivoimala-alueista. Tuulivoimaloiden ja muun maankäytön seurauksena Perämeren rannikolla olevat laidunalueet eivät käytännössä ole enää paliskunnan porojen laidunkäytössä, koska porojen kulku sinne on estynyt.

Arvioinnissa on laskettu, kuinka monta hehtaaria tuotantoalueen vaihtoehdoista aiheutuu suoraa laidunalan menetyksiä sellaisilla laidunalueilla, jotka soveltuvat laidunkäyttöön. Arvioinnissa on myös laskettu, kuinka paljon eri laidunluokkia sijaitsee koko selvitysalueella ja mikä on selvitysalueella sijaitsevien laidunluokkien pinta-alan suhde laidunluokkien esiintyvyyteen koko paliskunnassa. Selvitysalue on kuitenkin vain hieman hankealuetta suurempi, kuten kuvasta 24–1 näkyy. Arvioinnissa todetaan, että epäsuorat laidunalan menetykset ovat paliskunnalle olennaisempia kuin suorien laidunalanmenetysten, mutta niitä ei ole kuvailtu kuin vain sanallisesti, eikä häiriöaluetta ole määritelty ulottuvan tietylle etäisyydelle. Vaikutusten arvioinnissa on huomioitu vain näkemäalueanalyysin tulokset, ja tätä perustellaan sillä, että voimaloiden näkyvyys ulottuu kauemmas kuin voimaloista aiheutuva välke ja melu. Yhteysviranomaisena on lausunnossaan todennut, että laidunnuksen siirtymissuuntaa on syytä arvioida sekä tulee analysoida häiriövaikutusalueen laajuutta, huomioiden melu-, välke- ja näkemäalueanalyysit, koska

nämä vaikutustyyppit on tunnistettu porojen tai muiden hirvieläinten käyttäytymiseen. Paliskuntain yhdistys näkee, että tutkimuksissakin osoitettua jopa 5 kilometriin ulottuvaa häiriöaluetta tulisi käyttää tarkasteluissa, etenkin huomioiden alueella sijaitsevat häiriölle erityisen herkat vasomisalueet.

Skarinin ym. (2015) mukaan vasomisaikana porovaatimet välttivät tuulipuistoja niiden rakentamisaikana jopa 3,5 km päähän alueesta. Tolvanen ym. (2023) tarkasteli yhteenvetojulkaisussaan 84:aa vertaisarvioitua tutkimusta maailmalta. Tutkimuksen mukaan porot välttivät tuulivoimaloiden alueita keskimäärin 5 km säteellä. Suurin osa tutkimuksista on tehty nykyistä pienemmillä voimaloilla, ja välttäminen voi olla vielä suurempaa nykyisillä voimalatyypeillä (Tolvanen ym. 2023). Porojen laidunalueen välttämistä ilmeni sekä elinpiirin valinnan tasolla, että elinpiirin sisällä tapahtuvalla laitumen valinnan tasolla. Porot myös lakkasivat käyttämästä tai käyttivät vähemmän tuulipuistojen läheisistä vakiintuneista kulkureiteistään ja liikkuivat nopeammin alueen poikki, mikä kieltii stressistä (Skarin ym. 2015). Tuulivoiman aiheuttama häiriö (melu ja liike) porojen laiduntamiselle vasoma-aikana on todettu myös pysyvän hankkeiden toiminnan aikaisena (Skarin ym. 2018). Porot välttivät sekä melua että tuulivoimaloiden liikettä ja valitsevat alueet mihin ne eivät näy. Tällöin aiheutuu välillisiä laidunmenetyksiä laajemmalla alueella kuin itse hankealue. Myös paliskunnalla on samansuuntaisia kokemuksia jo olemassa olevien tuulivoima-alueiden osalta.

Arvioinnissa olisi suositeltavaa käyttää hyödyksi esimerkiksi skenaariotarkastelua erilaajuisista häiriöalueista. Häiriöalueiden kuvaaminen kartoilla yhdessä sanallisen kuvailun kanssa havainnollistaisi vaikutuksia paremmin. Arvioinnissa todetaan, että laidunalueiden menetysten kokonaislaajuutta on vaikea määrittää, mutta esimerkiksi tuulivoiman selvitysalueen pinta-ala vastaa 2,7 prosenttia koko Isosydänmaan paliskunnan laidunkäyttöön soveltuvasta pinta-alasta ja epäsuoria laidunalan menetyksiä voi aiheutua selvitysalueen ulkopuolellakin. Suorien laidunalan menetysten osoittaminen prosenttilukuna aliarvioi laidunmenetyksiä, joita hankkeesta aiheutuu. Hankkeesta tulee aiheutumaan suorien pinta-alamenetysten lisäksi epäsuoria laidunmenetyksiä. Näitä on osoitettavissa niin tutkimusten kuin myös paliskunnan kokemusten perusteella. Suorien laidunmenetysten pinta-alojen vertaaminen koko paliskunnan pinta-alaan ei ole myöskään tarkoituksenmukaista.

Yhteysviranomainen on lausunnossaan todennut, että hankkeen edellyttämän maa-ainesten oton osalta tarpeellisia lähtötietoja on, mistä hankkeen vaatima maa-aines otetaan ja onko ottopaikka uusi vai olemassa oleva ja mitä poronhoidon toimintoja sen läheisyydessä sijaitsee ja mikä niiden herkkyys on ototoiminnan vaikutuksille ml. otto ajankohta. YVA-selostuksessa oli esitetty kaksi alustavaa vaihtoehtoa paikkaa maa-ainesten otolle, mutta suunnitelma ja tarkemmat sijainnit maa-ainesten ottamiseksi tarkentuu vasta suunnittelun myöhemmässä vaiheessa, joten maa-ainesten oton vaikutuksia poronhoitoon on arvioitu vain yleisellä tasolla.

Alueella on useita paliskunnan aitoja ja aitapaikkoja. Arvioinnin mukaan useiden näiden aitojen käytön arvioidaan voivan jatkua tuulivoimaloiden käytön aikanakin, mutta niissä käsiteltävien porojen määrä voi vähentyä. Kuitenkin jos porot eivät enää laidunna alueilla, tai poroja ei saada kuljetettua aitapaikoille, ei se ainoastaan vaikuta aidoissa käsiteltävien porojen määrää vaan siihen, että voidaanko aitoja käyttää enää ollenkaan. Tarkastelusta on jäänyt pois Antinvaaran erotusaita, jota käytetään pääsääntöisesti syksyllä ja talvella. Rahaselän alueella laiduntavia poroja on kuljetettu Antinvaaran erotusaitaan ja porojen laidunnuksen muuttuessa hankkeella voi siten olla vaikutuksia myös Antinvaaran aidan käyttöön. Maurun erotusaita ja talvitarha sijaitsee sekä vaihtoehdossa VE1 että vaihtoehdossa VE2 vain noin 1,8 km lähimmistä voimaloista itään. Arvioinnissa todetaan, että aidan käytettävyyttä erotusaitana voi heiketä, jos porojen kokoamisalueella laiduntaa voimaloiden vuoksi aiempaa vähemmän poroja, mutta Maurun aita voi jatkossakin käyttää porojen koti- ja talvitarhana. Tässä yhteydessä tulee kuitenkin huomioida vaikutukset eläinten hyvinvointiin viitaten eläinten hyvinvointilain 35 §:n, jonka mukaan

eläinten pitopaikassa ei saa esiintyä jatkuvaa eläintä häiritsevää tai sille haittaa aiheuttavaa melua. Tämä vaikuttaa olennaisesti aidan käytettävyyteen kotitarhana.

Hankkeen yhteisvaikutusten arviointi on puutteellinen. Nykytilan kuvauksesta yhteisvaikutuksia kuvaavasta kartasta puuttuu Isosydänmaan paliskunnan alueelle sijoittuva Gasgridin vedyn siirtoverkon linjaus. Yhteisvaikutusten arvioinnista puuttuu myös Suhankotuuli- tuulivoimahanke, joka rajoittuu suunnitteilla olevaan Suhangon kaivosalueeseen. Ranuan kunnanvaltuusto on päättänyt 20.4.2026 hyväksyä kaavoitusaloitteen (<https://ranua.fi/suhankotuuli-tuulivoimahanke>). Suhankotuuli-hanketta suunnitellaan Rahaselän tuulivoimahankeen ja Suhangon kaivoksen väliin. Yhteisvaikutusten osalta vaikutuksia kuvaillaan sanallisesti ja mainitaan, että koko paliskunnan tasolla tarkasteltaessa kaikkien edellä mainittujen tuulivoima-, aurinkovoima- ja kaivoshankkeiden toteutuminen voi aiheuttaa merkittäviä kielteisiä vaikutuksia poronhoidon nykytilalle. Yhteisvaikutusten osalta tulisi arvioida vaikutusten merkittävyys samalla tavalla kuin muidenkin vaikutusluokkien osalta. Tulee myös ottaa huomioon, että merkittävien kielteisten vaikutusten syntyminen ei edellytä sitä, että kaikki hankkeet tulisivat toteutumaan. Jo yksittäisenkin hankkeen toteutuminen voi aiheuttaa merkittäviä kielteisiä vaikutuksia paliskunnalle. Paliskuntain yhdistys näkee, että kaikkien hankkeiden toteutuminen tulee aiheuttamaan kohtuuttomia haitallisia vaikutuksia poronhoidolle alueella. Yhteisvaikutusten osalta tulisi arvioida vielä tarkemmin vaikutukset yhdessä Suhangon suunnitellun kaivosalueen kanssa ja myös viereen suunnitellun Suhankotuuli-hankkeen kanssa. Paliskunta näkee, että Suhangon kaivoshankkeen toteutuessa Rahaselän alueen merkitys korostuu entisestään ja hyvin suurella todennäköisyydellä alueen porojen laidunnus tulee siirtymään Rahaselän alueelle. Näin Rahaselän alue muodostuu erittäin tärkeäksi väistämiseksi poroille.

Hankealue on paliskunnan kevät-, syys- ja talvilaidunalueita. Kevätlaidun on myös vasoma-alueita. Porojen laidunkierro kulkee alueen läpi keväällä. Tuulivoimama-alueen läheisyyteen sijoittuu useita paliskunnan aitoja. Arvioinnissa todetaan, että tuulivoiman tuotantoalue ei ole tällä hetkellä keskeistä laidunalueita, mutta sen merkitys paliskunnalle voi muuttua. Isosydänmaan paliskunta on tuonut esille, että vaikka alueella muutama poronhoitaja on vähentänyt poroja, ja tällä hetkellä alueella laiduntaa vähemmän poroja, on kuitenkin jo nykyisellään porojen laidunnus siirtynyt pikkuhiljaa alueelle. Poroja laiduntaa jo etenkin alueen pohjoisosassa. Tämä on nähtävissä myös GPS-aineistosta, jota tukee hyvin paliskunnan kuvailua. Ei voida sanoa, että alue ei ole paliskunnalle keskeistä tai merkityksellistä aluetta. Suhangon kaivoshankkeen toteutuessa alueen merkitys muuttuu hyvin todennäköisesti elintärkeäksi ja ainoaksi alueeksi, johon porot voivat väistää. Arvioinnin lopputulemana on, että tuulivoiman tuotantoalueesta poronhoidolle Isosydänmaan paliskunnassa vaihtoehdoissa VE1 ja VE2 aiheutuvat vaikutukset ovat suuruudeltaan kohtalaisen kielteisiä. Sekä Isosydänmaan paliskunta, että Paliskuntain yhdistys katsovat, että hankkeesta aiheutuvat vaikutukset tulevat olemaan merkittävästi suurempia kuin kohtalaisia kielteisiä.

Yhteysviranomaisen on tuonut lausunnossaan esille, että poronhoidon alueidenkäyttöllisiä toiminta- ja kehittämisedellytyksiä tulee arviointiselostuksessa arvioida ja esittää tarvittavia lieventämistoimia. Hankkeessa ei ole onnistuttu löytämään toimia, joilla voitaisiin riittäväällä tavalla turvata poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytykset.

Lopuksi

Poronhoitoon kohdistuvien vaikutusten asianmukaiseen selvittämiseen ohjaa paitsi YVA-laki myös poronhoitolaki, sekä alueen maakuntakaava. Nämä edellyttävät erityistä poronhoidon huomioon ottamista suunnittelussa ja sen toimintaedellytysten turvaamisesta.

Mikäli hanke etenee toteutukseen, sen rakentamisesta ja toiminnasta aiheutuvat haitat tulee pyrkiä ensisijaisesti estämään ja lieventämään sekä korvaamaan ne haitat mitä ei voi estää tai lieventää paliskunnalle täysimääräisesti. Näistä tulee neuvotella ja sopia paliskunnan kanssa. Myös hankkeen seurannasta tulee sopia paliskunnan kanssa ja varata siihen riittävät resurssit.

Isosydänmaan paliskunnan kanta Rahaselän tuulivoimahankkeeseen on kielteinen sen todennäköisten, kohtuuttomien kielteisten haittojen vuoksi. Rahaselän tuulivoimahankkeen vaikutukset yhdessä jo olemassa olevien, rakenteilla tai jo kaavoitettujen hankkeiden kanssa tulevat aiheuttamaan kohtuutonta haittaa paliskunnan poronhoidolle.

Isosydänmaan paliskunnan lausunnot ja kannanotot tulee ottaa huomioon painoarvoltaan merkittävinä ja turvata paliskunnalle tiedonsaanti hankkeen YVA- ja kaavamenettelyn aikana.

PALISKUNTAIY YHDISTYS

Hanna Nurmi
toiminnanjohtaja

Lausunnon valmistelija, lisätiedot: Vilma Sanaksenaho, etunimi.sukunimi@paliskunnat.fi.

Viitteet

Skarin A. & B. Åhman (2014). Do human activity and infrastructure disturb domesticated reindeer? The need for the reindeer's perspective. *Polar Biology* 37 s. 1041-1054.

Skarin, A. Nellemann C. Rönnegård L. Sandström P. & H. Lundqvist (2015). Wind farm construction impacts reindeer migration and movement corridors. *Landscape Ecology* 30: 1527-1540.

Skarin, A., Sandström, P., Alam, M. (2018). Out of sight of wind turbines—Reindeer response to wind farms in operation. *Ecology and Evolution* 2018; 1–14.

Tolvanen, A., Routavaara, H., Jokikokko, M. & Rana, P. (2023). How far are birds, bats, and terrestrial mammals displaced from onshore wind power development? – A systematic review. *Biological Conservation*, 288, Elsevier. <https://doi.org/10.1016/j.biocon.2023.110382>

§ 57

Lausunto Rahaselän tuulivoimahanke (Ranua) ja voimajohto 400 + 110 kV Saunakumpuun (Simo)

ROIDno-2025-928

Valmistelija / lisätiedot:

Päivi Rata-Romakkaniemi, terveystarkastaja, paivi.rata-romakkaniemi@rovaniemi.fi
Pekka Peuranen, ympäristötarkastaja, pekka.peuranen@rovaniemi.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö YVA-ohjelmasta, VSB Uusiutuva Energia Suomi Oy, Rahaselän tuulivoimahanke, Ranua, Simo
- 2 25.3.2026 Erillinen lausuntopyyntö terveydensuojeluviranomaiselle YVA-selostuksesta Rahaselän tuulivoimahanke, Ranua

Ympäristövaikutusten arviointiselostus Rahaselän tuulivoimahanke (Ranua) ja voimajohto 400 + 110 kV Saunakumpuun (Simo)

Peruste Lupa- ja valvontaviraston lausuntopyyntö LVV-U/44742/2026

Lausunnon antaja:

Ranuan ja Tervolan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen sekä Ranuan kunnan terveydensuojeluviranomainen

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt em. viranomaisilta lausuntoa Rahaselän tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta. Lausunnossa on pyydetty kiinnittämään huomiota erityisesti näkemykseen hankkeen todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista.

YVA-menettely

Rahaselän tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostukseen (YVA-selostus) on koottu tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehdoista, kuvaus hankealueen nykytilasta sekä arviot hankkeen ympäristövaikutuksista ja niiden merkittävydestä. Ympäristövaikutusten arviointi (YVA) ei ole lupamenettely, eikä YVA-menettelyssä tehdä päätöksiä hankkeen toteuttamisen osalta. Lupa- ja valvontavirasto antaa yhteysviranomaisena YVA-selostuksesta perustellun päätelmän. YVA-selostus on edellytys mm. kaavoituksen tekemiselle.

Hankkeen tarkoitus ja kuvaus

VSB Uusiutuva Energia Rahaselkä Oy suunnittelee Ranuan kunnan alueelle Rahaselän tuulivoimahanketta, joka koostuu enintään neljästäkymmenestä tuulivoimalasta. Voimaloiden yksikköteho on 6–10 megawattia, kokonaiskorkeus 310 metriä, napakorkeus 200 metriä ja lavan pituus 110 metriä. Tuulivoimaloiden lisäksi tuotantoalueelle suunnitellaan rakennettavaksi sähköasema, sähköenergiavarastoalue sekä tarvittavat huoltotiet ja maakaapelointi voimaloiden välille. Hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa on tarkasteltu tuulivoiman osalta kahta toteutusvaihtoehtoa VE1 ja VE2 sekä hankkeen toteuttamatta jättämistä VE0. Tarkastelluissa toteutusvaihtoehdoissa VE1 rakennetaan enintään 40 voimalaa ja VE2

enintään 30 voimalaa samoilla teknisillä ominaisuuksilla. Ulkoisen sähkönsiirron osalta tarkastellaan kolmea eri voimajohtoa VEA (21 km), VEB (20 km) ja VEC (23 km) Simon Saunakummun sähköasemalle saakka. Hankkeen toteuttamisen tavoitteena on lisätä Suomen tuulivoimakapasiteettia sekä lisätä tuulivoimalla tuotetun energian määrää.

Arvioidut ympäristövaikutukset ja niiden merkittävyys

YVA-ohjelmavaiheen jälkeen ympäristövaikutusten selvitysaluetta on laajennettu suuremmaksi kuin tuulivoimaloiden alustava sijoitusalue (tuotantoalue). Selvitysalue on rajattu alustavan melumallinnuksen (VE 1) perusteella käsittämään tuulivoimaloiden aiheuttaman 40 desibelin melualueen. Vaihtoehto VE2 on muodostettu selostusvaiheessa. Vaihtoehdossa VE2 on käytetty kahden kilometrin etäisyyttä vakituisten asuntojen lisäksi myös loma-asuntoihin. Ympäristövaikutusten arvioinnissa lähtötietoina on käytetty mm. olemassa olevia tietoja, liikenne- ja päästölaskelmia, vuorovaikutusta yleisön ja asianosaisten kanssa sekä aiemmin laadittuja selvityksiä. Rahaselän tuulivoimahanketta ja sen ympäristövaikutusten arviointia varten on tehty vuosina 2024–2025 seuraavia erillisselvityksiä: arkeologinen inventointi, asukaskysely, havainnekuvat, hiilitaselaskennat, kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys, kevät- ja syysmuuttoseuranta, kirjojokikorentoselvitys, lepakkoselvitys, lumijälkilaskenta, maisemaselvitys, melumallinnus, metsäkanalintujen soidinpaikkaselvitys, näkemäalueanalyysi, pesimälinnustoselvitys, porotalous selvitys, päiväpetolintuselvitys, pöllöselvitys, tiesuunnittelu, uhanalaisen petolinnun törmäysmallinnus, viitasammakoselvitys, välkemallinnus sekä 3D-mallinnus.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan hankkeen vaikutuksia kokonaisvaltaisesti ihmisiin, ympäristön laatuun ja tilaan, maankäyttöön, elinkeinoihin ja luonnonvaroihin sekä näiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin. Hankkeesta aiheutuvia vaikutuksia on arvioitu hankkeen koko elinkaaren ajalta eli noin 50 vuoden mittaiselta ajanjaksolta. Hankkeen vaikutusalue ulottuu laajimmillaan Ranuan ja Simon kuntien alueelle.

Suunnitellun tuulivoimahankkeen keskeisimpiä selvitettyjä ympäristövaikutuksia ovat:

- vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen sekä elinkeinoihin
- vaikutukset rakennuspaikkojen luonnonympäristöön
- vaikutukset maankäyttöön
- vaikutukset virkistyskäyttöön, riistalajeihin ja metsästykseseen
- vaikutukset maisemaan ja merkittäviin maisema-alueisiin
- vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön ja kulttuuriympäristöön
- vaikutukset pesimä- ja muuttolinnustoon
- vaikutukset lähialueiden Natura 2000- ja muihin luonnonsuojelualueisiin
- yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Vaikutusten merkittävyys on arvioitu neliportaisella asteikolla: vähäinen, kohtalainen, merkittävä ja erittäin merkittävä kielteinen. Merkittäviä kielteisiä vaikutuksia on arvioitu molemmissa vaihtoehdoissa (VE 1 ja VE 2) aiheutuvan linnustolle, kasvillisuudelle ja luontotyypeille sekä VE1:ssä Natura- ja muihin suojelualueisiin, direktiivilajistolle ja muulle eläimistölle. Molemmissa vaihtoehdoissa on arvioitu olevan kohtalaisia kielteisiä vaikutuksia äänimaisemaan, maa- ja kallioperään, pintavesiin, poronhoitoon, linnustoon, ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen sekä viestintäyhteyksiin. Sähkönsiirron osalta kohtalaisia kielteisiä vaikutuksia arvioitiin

kohdistuvan pintavesiin ja kalastoon, Natura- ja muihin luonnonsuojelualueisiin, sekä direktiivilajeihin ja muihin eläimistöön.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden arvioidaan jäävän vähäisiksi tai niitä ei synny lainkaan. Yhteisvaikutuksia voi muodostua lähinnä Näätäaavan tuulivoimahankkeen, Nassakan tuulivoimahankkeen sähkönsiirron ja välillisesti Suhangon kaivoksen kanssa. Poronhoidon näkökulmasta yhteisvaikutukset korostuvat, koska saman paliskunnan alueelle sijoittuu useita uusiutuvan energian hankkeita sekä Suhangon kaivoshanke.

Ympäristövaikutusten lieventäminen ja seuranta

YVA-selostuksessa on esitetty lieventämistoimenpiteitä, joilla hankkeen ympäristövaikutuksia voidaan lieventää jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa. Selostuksen mukaan voimaloiden ja tiestön tarkempi sijoittuminen tarkastellaan YVA-menettelyn pohjalta hankkeen kaavoituksen aikana ja rakenteille suunnitellaan sellaiset aluevaraukset, ettei hanke aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. YVA-selostusvaiheessa on tunnistettu vaikutuksia, joiden osalta seuranta olisi hyvä järjestää hankkeen edetessä. Näitä ovat muun muassa melu, vesistövaikutukset sekä vaikutukset linnustoon.

LAUSUNNOT

Ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto

Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta on Ranuan ja Tervolan kuntien ympäristönsuojeluviranomainen ja antaa lausunnon em. kuntien ympäristönsuojelun kannalta. Lausunto koskee hankkeen vaikutuksia Ranuan ja Tervolan kuntien osalta.

YVA-selostus on laadittu vastaavien tuulivoimahankkeiden YVA-menettelyn mukaisesti ja siinä on otettu huomioon YVA-ohjelmavaiheessa esille tuotuja asioita. Hakija on vastannut yhteysviranomaisen lausunnossa esitettyihin asioihin. Ympäristölautakunta pitää suotavana, että YVA-menettelyn rinnalla tehtävässä kaavoitusmenettelyssä kiinnitetään huomiota siihen, että hankkeen läheisyydessä on luonnonsuojelullisia kohteita. Osa voimaloista sijoittuu varsin lähelle eri suojelukohteita, ei kuitenkaan varsinaiselle suojelualueelle. Edelleen on suotavaa kiinnittää huomiota asutuksen läheisyyteen. Paikallisten elinkeinojen, kuten metsätalous ja poronhoito, harjoittamisen edellytyksiin on hyvä kiinnittää huomiota.

Muutoin ei asiassa ole lausuttavaa.

Terveydensuojeluviranomaisen lausunto

Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta on Ranuan kunnan terveydensuojeluviranomainen ja antaa lausunnon terveydensuojelun näkökulmasta. Lausunto koskee hankkeen vaikutuksia Ranuan kunnan osalta.

Tuotantoalueella ei ole asuin- tai lomarakennuksia, lähimmät rakennukset sijaitsevat noin kilometrin etäisyydellä tuotantoalueen rajasta. Voimaloihin etäisyyttä on 1,5–2 kilometriä (VE1) tai 2 kilometriä (VE2). Melumallinnusten mukaan tuulivoimaloiden aiheuttama melu ei kummassakaan vaihtoehdossa ylitä ohjearvoja lähimpien asuin- tai lomarakennusten kohdalla, mutta melu on erittäin pitkäaikaista. Vaikka hankkeen

kielteisten melu- ja välkevaikutusten ei ole arvioitu olevan merkittäviä, tulee vaikutusten vähentämiseen ja ennaltaehkäisyyn edelleen kiinnittää huomiota hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa.

Lähin vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue sijaitsee yli kahden kilometrin päässä tuotantoalueesta, vaikutuksia siihen ei arvioida aiheutuvan.

Päätöksentekoon osallistuvat kunnat: Ranuan kunta, Rovaniemen kaupunki

Ehdotus

Esittelijä: Hannu Kangas, johtava rakennustarkastaja

Ympäristölautakunta päättää antaa edellä mainittujen viranomaisten lausunnot valmistelijoiden esitysten mukaisesti.

Päätös

Ympäristölautakunta kuuli asiassa johtava ympäristötarkastaja Tarja Bergmania.

Ympäristölautakunta päätti yksimielisesti esittelijän esityksen mukaisesti.

Tiedoksi

Lupa- ja valvontavirasto LVV, Rovaniemen ympäristövalvonta, Rovakaaren ympäristöterveydenhuolto

Päätöspöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä Rovaniemen kaupungin verkkosivuilla 6.5.2026 alkaen.

Otteen oikeaksi todistaa

Rovaniemi
08.06.2026

Saija Alamattila-Mourujärvi
hallintosihteeri

Tiedoksianto asianosaiselle

Päätös on lähetetty sähköpostilla, 8.6.2026

Muutoksenhakukielto

§57

Muutoksenhakukielto

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee Kuntalain 410/2015, 136 §:n mukaan vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Aihe: STUKilla ei lausuttavaa asiaan LVV-U/44742/2026
Lähetetty: 7.4.2026, 9.59.42
Mistä: Toivo Tim (STUK)<Tim.Toivo@stuk.fi>
Mihin: Lupa- ja valvontavirasto, Kirjaamo
Kopio: Orreveteläinen Pasi (STUK)

Luokat: K2_Laura

Hei,

Säteilyturvakeskuksella ei ole lausuttavaa Rahaselän tuulivoimahankeen (Ranua) ja voimajohdon 400+110 kV Saunakumpuun (Simo) YVA-selostukseen (LVV-U/44742/2026).

Ystävällisin terveisin,

Tim Toivo

Tim Toivo
Ylitarkastaja
STUK-Säteilyturvakeskus
Säteilytoiminnan valvonta -osasto
Ionisoimattoman säteilyn valvonta
Jokiniemenkuja 1, 01370 Vantaa
puhelin 09 759 88 467
matkapuhelin 040 486 7868
s-posti tim.toivo(a)stuk.fi
www.stuk.fi

Jos tätä viestiä ei ole tarkoitettu sinulle, älä ilmaise tai käytä hyväksesi viestin sisältöä tai tietoa viestin olemassaolosta (laki sähköisen viestinnän palveluista 136 §). Ilmoita viestistä lähettäjälle ja poista viesti.
Om det här meddelandet inte är avsett för dig, får du inte röja eller utnyttja meddelandets innehåll eller uppgifterna om meddelandets existens (lag om tjänster inom elektronisk kommunikation 136 §).
Informera avsändaren och radera meddelandet.
If this message is not intended for you, do not disclose or make use of its content, or the knowledge of its existence (Act on Electronic Communications Services, Section 136). Inform the sender and delete.

Aihe: VASTAUS: Lausuntopyyntö YVA-selostuksesta, Rahaselän tuulivoimahanke (Ranua) ja voimajohto 400+110 kV Saunakumpuun (Simo) / WO53566
Lähetetty: 27.5.2026, 10.22.31
Mistä: ERVE_VP_kirjaamo<kirjaamo@erillisverkot.fi>
Mihin: Lupa- ja valvontavirasto, Kirjaamo

Luokat: K2_Maritta

HUOM! Ulkoinen lähettäjä. Älä avaa linkkejä tai liitteitä, ellei tunnista lähettäjä.
OBS! Extern avsändare. Öppna inte länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren.
NOTE! External sender. Do not open links or attachments unless you recognize the sender.

Nro ERVE/635/00.00.01.01/2026

Hei

Viite: LVV-U/44742/2026

Viitaten lausuntopyyntöönne 25.3.2026 koskien YVA-selostusta, Rahaselän tuulivoimahanke (Ranua) ja voimajohto 400+110 kV Saunakumpuun (Simo). Hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verko-operaattoripalvelut liiketoimintaan.

Ystävällisin terveisin
Suomen Erillisverkot Oy
erillisverkot.fi

Turvallisuus tehdään yhdessä

Lähettäjä: Hautakorpi Sari (LVV) <sari.hautakorpi@lvv.fi>

Lähetetty: keskiviikko, 25. maaliskuuta, 2026 9.00

Vastaanottaja: ymparisto@finavia.fi; kirjaamo@fingrid.fi; info@fintraffic.fi; ans@fintraffic.fi; UK_Iin_kunta <kirjaamo@ii.fi>; FMI Kirjaamo <kirjaamo@fmi.fi>; ilmastopalvelu@fmi.fi; EVK Kirjaamo Lappi <kirjaamo.lappi@elinvoimakeskus.fi>; pelastuslaitos@lapha.fi; info@lapinliitto.fi; Kirjaamo (rovaniemi.fi) <kirjaamo@rovaniemi.fi>; kirjaamo@traficom.fi; Luke Kirjaamo <kirjaamo@luke.fi>; Kirjaamo (tornio.fi) <kirjaamo@tornio.fi>; Kirjaamo <kirjaamo@metsa.fi>; UK_Oulun_kaupunki <kirjaamo@ouka.fi>; kulttuuriymparisto.ppm@ouka.fi; EVK Kirjaamo Pohjois-Suomi <kirjaamo.pohjois-suomi@elinvoimakeskus.fi>; PV_VP_3LOGR_kirjaamo <kirjaamo.3logr@mil.fi>; Kirjaamo (ranua.fi) <kirjaamo@ranua.fi>; Simon.kunta (simo.fi) <simon.kunta@simo.fi>; ERVE_VP_kirjaamo <kirjaamo@erillisverkot.tuve.fi>; kirjaamo@metsakeskus.fi; Kirjaamo <kirjaamo@riista.fi>; stuk@stuk.fi; tervolan.kunta@tervola.fi; tornionlaaksonmuseo@tornio.fi; Kirjaamo <kirjaamo@vayla.fi>

Kopio: Kinnunen Heli (LVV) <heli.kinnunen@lvv.fi>

Aihe: Lausuntopyyntö YVA-selostuksesta, Rahaselän tuulivoimahanke (Ranua) ja voimajohto 400+110 kV Saunakumpuun (Simo)

HUOM! Viesti on saapunut turvallisuusverkon ulkopuolelta. Älä avaa viestin linkkejä tai liitteitä, jos et tunnista lähettäjä.

Lupa- ja valvontavirasto varaa teille tilaisuuden antaa lausunto liitteenä olevan lausuntopyynnön mukaisesti 22.5.2026 mennessä.

Arviointiselostus liitteineen julkaistaan verkkosivulla
www.ymparisto.fi/rahaselan-tuulivoimahanke-YVA

Ystävällisin terveisin,

Sari Hautakorpi
Suunnittelija

Ympäristöosasto, Yhdyskunnat ja infra

Puhelinnumero: 0295 254 007

Postiosoite: Lupa- ja valvontavirasto, PL 20, 13035 LVV

Käyntiosoite: Alvar Aallon katu 5, 60100 Seinäjoki

www.lvv.fi

Tämä viesti on osoitettu ainoastaan sen tarkoitetulle vastaanottajalle ja se saattaa sisältää salassa pidettävää tietoa. Jos et ole viestissä tarkoitettu vastaanottaja, tuhoa viesti ja ilmoita asiasta välittömästi viestin lähettäjälle. Viestin sisällön, välitystiedon ja viestin olemassaolon hyväksikäyttäminen ja ilmaiseminen on kielletty laissa (laki sähköisen viestinnän palveluista 136 §).

Detta meddelande är avsett endast för den nämnda mottagaren och kan innehålla sekretessbelagd information. Ifall du inte är den avsedda mottagaren, vänligen förstör meddelandet och informera avsändaren omedelbart. Det är i lag (136 § i lag om tjänster inom elektronisk kommunikation) förbjudet att utnyttja eller röja meddelandets innehåll och förmedlingsuppgifter eller uppgifterna om meddelandets existens.

This e-mail message is intended only for the person(s) named in the message header and may contain privileged information. If you are not the intended recipient of this message, please delete the message and notify the sender immediately. It is forbidden by law (Information Society Code, Section 136) to disclose the content or traffic data of the message or the knowledge of its existence, or to make use of them.

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Titta Kallio-Seppä	Suomi.fi	22.05.2026 16:20:59 UTC+03:00
Teija Ylimartimo	Suomi.fi	22.05.2026 16:23:22 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (6 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

TLM_Lausunto_RANUA-SIMO_Rahaselän tuulivoimahanke_YVA-selostus_22052026

Viite	LVV-U/44742/2026
Päätöksentekijä	Tornionlaakson museon johtaja Kallio-Seppä Titta
Valmistelija	rakennustutkija Ylimartimo Teija

RAHASELÄN TUULIVOIMAHANKE (RANUA) JA 400+110 KV VOIMAJOHTO SAUNAKUMPUUN (SIMO) YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUS

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Tornionlaakson museon lausuntoa Rahaselän tuulivoimahankeen ja siihen liittyvän sähkösiirron ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA-selostus). Lausuntopyynnön liitteenä museolle on toimitettu linkki verkkosivulle, jossa selostus liitteineen on nähtävillä. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (20.2.2026) liitteitä ovat muun muassa arkeologinen inventointi (17.11.2025), näkemäalueanalyysi (22.12.2025), havainnekuvat (8.1.2026), rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman arvokohteet (8.1.2026) sekä YVA-ohjelmasta annetun yhteysviranomaisen lausunnon huomioon ottaminen YVA-selostuksessa (20.2.2026). Tornionlaakson museo on lausunut oman toimialueensa osalta hanketta koskevasta YVA-ohjelmasta 27.3.2025 sekä tuulivoimaosayleiskaavan valmisteluaineistosta 27.4.2026. Lapin maakuntamuseo lausuu puolestaan hankkeesta siltä osin kuin se kohdistuu heidän toimialueeseensa.

Hanke ja hankevaihtoehdot

VSB Uusiutuva Energia Rahaselkä Oy suunnittelee enintään 40 tuulivoimalan rakentamista Ranuan kunnan alueelle Simojoen pohjoispuolelle. Tuotantoalue rajautuu Ranuan ja Simon kuntarajaan. Suunniteltu 3 600 hehtaarin kokoinen tuotantoalue sijaitsee noin 26 kilometriä Ranuan keskustaajamasta luoteeseen ja noin 50 kilometriä Simon keskustaajamasta koilliseen. Voimaloiden yksikköteho on 6–10 MW ja kokonaiskorkeus on 310 metriä. Voimajohto suunnitellaan tuulivoima-alueen sähköasemalta 400 + 110 kV ilmajohtolla Fingrid Oyj:n Simon Saunakummun tulevalle sähköasemalle ja sen pituus on riippuen vaihtoehdosta 19,5–23 kilometriä.

Tarkasteltavana on kolme eri vaihtoehtoa, joista vaihtoehto VE0:n mukaan, hanketta ei toteuteta. Vaihtoehto VE1:n mukaan alueelle toteutetaan 40 tuulivoimalaa, joiden kokonaisteho enintään 400 MW. Vaihtoehto VE2:n mukaan alueelle toteutetaan enintään 30 tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on enintään 310 metriä, yksikköteho 6–10 MW ja kokonaisteho enintään 300 MW.

Sähkönsiirron vaihtoehtoja tuotantoalueelta (Ranua) 400 + 110 kv voimajohtolla Saunakummun rakennettavalle sähköasemalle (Simo) on tarkasteltavana kolme (VEA, VEB, VEC). Vaihtoehdossa VEA hanke liitetään valtakunnan verkkoon n. 21 kilometrin pituisella 400 + 110 kV voimajohtolla. Sähkönsiirron vaihtoehdossa VEB hanke liitetään valtakunnan verkkoon n. 20 kilometrin pituisella 400 + 110 kV voimajohtolla ja vaihtoehdossa VEC hanke liitetään valtakunnan verkkoon n.

Tornionlaakson museon johtaja

22.05.2026

§ 71/2026

23 kilometrin pituisella 400 +110 kV voimajohdolla. Tuotantoalueelta Rahaselkä – Saunakumpu 400 + 110 kV voimajohdolle voimajohto sijoittuu pääosin uuteen maastokäytävään, osin Petäjaskoski - Isokangas 400 kV voimajohdon rinnalle, sekä osin toteuttavan Petäjaskoski- Nuojuankangas 400+110 kV rinnalle. Uutta maastokäytävää tulee vaihtoehdon mukaan noin 17–21 kilometriä

Kulttuurimaisema ja rakennettu kulttuuriympäristö

Tuulivoimala-alueen ja sähkönsiirtoreittivaihtoehtojen vaikutusalueella vaikutusalueen **maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön** nykytilaa ja niihin kohdistuvia vaikutuksia on esitelty suunnitelman luvussa 14 sekä selostuksen liitteessä 8. Alueen nykytilan kuvauksessa on tunnistettu hankkeen vaikutusalueen valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti merkittävät maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön alueet ja kohteet ja perinnemaisemat. Myös vaikutusten arvioinnissa on huomioitu maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti merkittävät alueet ja kohteet. Tornionlaakson museo pitää hyvänä, että lähtöaineistona on käytetty tiedossa olevaa ajantasaisinta aineistoa sekä maisemavaikutusten arvioinnin apuna uusimpia oppaita.

Museo kiinnittää huomiota ympäristövaikutusten arvioinnissa käytettyihin arviointikriteereihin (Liite 2) suhteessa maisemaan ja kulttuuriympäristöön. Kriteeristöissä paikallisesti ja maakunnallisesti merkittävien maisemien ja kulttuuriympäristöjen herkkyys muutoksille on asetettu samaan kategoriaan ja määritelty kohtalaiseksi. Samalla arvioinnin kriteeristöissä on tiputettu valtakunnallisten alueiden ja kohteiden herkkyys erittäin suuresta suureksi. Maisemavaikutusten arviointioppaiden mukaan valtakunnallisesti ja kansainvälisesti merkittävien maisemien ja kulttuuriympäristöjen herkkyys muutoksille on pääsääntöisesti erittäin suuri ja maakunnallisten kohteiden ja alueiden suuri. Tuulivoimaloiden aiheuttama muutos ja vaikutuksen merkittävyys on niin ikään arvioitu kohtalaiseksi, vaikka vaikutuksen ulottuvuusalue on useita kymmeniä kilometrejä ja kesto kymmeniä vuosia. Esimerkiksi ympäristövaikutusten merkittävyyden arvioinnin tueksi laaditussa raportissa (Ikäheimo, 2015) tällaisissa tapauksissa muutoksen laajuus ja kesto ovat suuria. Tornionlaakson museon näkemyksen mukaan kriteeristön muutos ei ole perusteltu ja muuttaa arvioinnin tulosta vaikutusten osalta vähäisemmäksi.

Lisäksi museon näkemyksen mukaan arvioinnissa on virheellisesti arvioitu alueen tai kohteen herkkyyttä siitä näkökulmasta, muodostuuko voimaloihin näköyhteyttä. Alueen tai kohteen herkkyys ei ole sidoksissa mihinkään tiettyyn hankkeeseen vaan muodostuu alueen ominaispiirteistä ja siitä, kuinka paljon se kestää muutosta, ei siitä kuinka paljon tuulivoimaloille avautuu mahdollisia näkymiä. Se kuinka paljon tuulivoimaloita näkyy kuvaa muutoksen suuruutta ja määrää.

Havainnekuvia on laadittu 10 kuvauspisteestä, joista yksi koskee sähkönsiirtoa. Simon kunnan alueelle sijoittuu kaksi kuvauspistettä, joista toinen koskee sähkönsiirtoreittiä. Tervolan kunnan alueelta ei ole yhtään havainnekuvaa. Kuvia on laadittu molemmista vaihtoehdoista kuvauspistekohtaisesti, sekä osasta sisältäen yhteysvaikutuksia muun muassa Lyyppäkkiin suunniteltujen tuulivoimaloiden kanssa. Sähkönsiirron ja Aaporinaapaa lukuun ottamatta kuvauspisteistä on esitetty eri vuodenaikoina otettuja kuvia. Pimeän ajan

Tornionlaakson museon johtaja

22.05.2026

§ 71/2026

havainnekuvia on vain kahdesta kuvauspisteestä. Maakunnallisesti merkittävältä Simojokivarresta ei ole laadittu yhtään havainnekuva. Liitteessä 8 esitetyt ilmakuvaotteet Yli-Kärpän ja Alaniemen alueilta eivät kata kyseisiä maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita, jolloin jää epäselväksi onko arvioinnissa aidosti tunnistettu nämä alueet ja siten arvioitu vaikutuksia riittävästi. Yhteisvaikutuksia eri hankkeiden väliin jääviltä alueita ei ole esitetty havainnekuvilla.

Näkemäalue-analysikartat on esitetty molemmista arvioiduista vaihtoehdoista sekä yhteisvaikutuksista. Näkemäanalyysissä on myös esitetty kartta maiseman ja kulttuuriympäristön alueista ja kohteista. Kartat ovat kuitenkin tarkkuudeltaan ja resoluutioltaan heikkoja eikä niiden perusteella ole mahdollista arvioida onko arviointi kohdentunut oikein. Arviointi jää näin ollen pääosin sanallisen kuvauksen varaan.

Selostuksen mukaan maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön arvokohteille ei aiheudu vaikutusalueella sellaisia muutoksia, jotka heikentäisivät kulttuuriympäristön kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymistä mahdollisuuksia. Selostuksesta ei kuitenkaan selkeästi ilmene mihin hankkeen merkittävimmät vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön ja maisemaan kohdistuvat, vaan koko vaikutusalue on niputettu yhteen, jolloin on saatu herkkyyks kohtalaiseksi ja kielteinen muutos vähäiseksi.

Näkemäanalyysikarttojen ja havainnekuvien perusteella tuulivoimalat tulevat näkymään useille avoimille suoalueille erityisesti Simossa sekä paikoitellen Simojokivarren maakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille. Sekä edellä mainittujen havainnollistusten ja arvioinnin puutteiden ja arvioinnin epävarmuuksien vuoksi Tornionlaakson museo ei täysin yhdy Rahaselän tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin tuloksiin suhteessa maakunnallisesti merkittävään maisemaan ja kulttuuriympäristöön ja pitää arvioituja vaikutuksia sen osalta liian lievinä. Museon on huolestunut tavasta, jolla maisemaan ja kulttuuriympäristöön kohdistuvia vaikutuksia yleistetään ja arvioidaan alakanttiin.

Sähkön siirron osalta selostuksessa ei ole tuotu esiin Nassakan hankkeen sähkönsiirron ja tämän hankkeen sähkönsiirron yhteisvaikutuksia. Esitetyn karttamateriaalin mukaan sähkönsiirtoreitit kuitenkin kulkevat osittain samassa maastokäytävässä. Lisäksi Nassakan sähkönsiirtoreitti kulkee useamman kilometrin matkaa saman suuntaisesti ja alle kahden kilometrin päässä Rahaselän sähkönsiirtovaihtoehdon VEC kanssa. Museon näkemyksen mukaan jatkosuunnittelussa on syytä tarkastella kahden eri hankkeiden lähekkäin sijoittuvien sähkönsiirtoreittien sijoittamista samaan maastokäytävään ja mieluusti yhteispylväisiin.

Lukuisten samalle alueelle keskittyvien hankkeiden vaikutukset maisemaan ja perinteisiin elinkeinoihin ja sitä kautta kulttuuriperintöön ovat yksittäistä hanketta laajempia ja merkittävämpiä. Monin paikoin maisemakuvan luonne muuttuu merkittävästi ja useamman hankkeen tuleminen erityisesti pienipiirteisen agraarin kohteen tai alueen maisemaan lisää muutoksen vaikuttavuutta. Silloin kun alueen arvojen perusteena on historiallinen maatalousmaisema teollisen mittaluokan tuulivoimalat poikkeavat aina alueen arvoperustasta. Tornionlaakson museon näkemyksen mukaan näitä kertautuvia yhteisvaikutuksia ei ole tunnistettu ja tuotu esiin. Esimerkiksi jokivarsissa muutos

Tornionlaakson museon johtaja

22.05.2026

§ 71/2026

ulottuu pitkälle alueelle, vaikka näkyvyyttä yksittäisissä kohdissa on vähän tai paikallisesti. Museo muistuttaa, että maisemaa ei havainnoida yleensä vain yhdestä staattisesta pisteestä, vaan alueilla liikuttaessa tämän ja muiden hankkeiden voimaloita tulee näkymään useissa kohdin.

Maisemallisten vaikutusten vähentämiskeinoiksi on nostettu selostuksessa esiin erityisesti tuulivoimaloiden lähialueella metsien käsittelytoimenpiteiden valinta ja suojapuuston istuttaminen. Tornionlaakson museo muistuttaa, että mikäli tuulivoimalaa koskeva kaava ei ulotu alueille, joilla maisemavaikutuksia halutaan vähentää, ei mikään lainsäädäntö ohjaa metsänkäsittelytoimenpiteiden valinnassa ottamaan huomioon tuulivoimaloita, eikä se siten ole varteenotettava vaikutusten lieventämiskeino. Lisäksi museo muistuttaa, että perinteisen maaseutumaiseman arvoihin kuuluu avoimuus, jolloin suojapuuston istuttaminen maaseutumaisemassa voi entisestään heikentää alueen olennaisia kulttuuriympäristön ominaispiirteitä.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Arkeologinen kulttuuriperintö on huomioitu suunnitelmassa kappaleessa 15 *Arkeologinen kulttuuriperintö*. Tuotantoalueella tai sähkönsiirtoreiteillä ei sijaitse ennestään tunnettuja muinaismuistolainsäädännön (295/1963) suojaamia kiinteitä muinaisjäänöksiä. Selostuksen mukaan sähkönsiirron eri vaihtoehtoreittien lähistöllä ei ole tunnettuja muinaisjäänöksiä tai muita kulttuuriperintökohteita.

Arkeologinen inventointi tuotantoalueella ja sähkönsiirtovaihtoehtoreiteillä on tehty kesäkaudella 2025 (Mikroliitti Oy, 17.11.2025). Edellisessä lausunnossaan YVA-suunnitelmasta (27.3.2025) museo muistutti myös inventoinnin kattavasta raportoinnista ja sen toimittamisesta vastuumuseoille tarkastettavaksi mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Kyseistä inventointiraporttia ei kuitenkaan ole missään vaiheessa toimitettu Tornionlaakson museolle tarkastettavaksi. Kyseisestä raportista puuttuu myös kartta maastossa kuljetuista alueista. Tämän vuoksi museon on mahdotonta tarkistaa, onko inventoinnissa tarkastettu maastossa esimerkiksi Tainivaaran eteläosassa sekä sen viereisellä kohoumalla Raiskionkankaalla Tornionlaakson museon arkeologin havaitsemat kiinnostavat painanteet, mahdolliset rakkakuoppakohteet. Tainivaaran aluetta ei mainita myöskään sanallisesti raportissa. Kyseiset kohteet asettuvat karttojen mukaan sähkönsiirtovaihtoehdon VEC alueelle. Raportti ja kartta maastossa kuljetuista alueista tulee toimittaa Tornionlaakson museolle, jotta voidaan varmistua siitä, että erityisesti Tainivaaran eteläosa sekä Raiskionkangas on inventoitu ja vaikutusten arviointi on riittävä myös niiltä osin.

Kappaleessa 15.2 Vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön tunnistetaan vaikutukset ja yhteisvaikutukset sekä lähtötiedot ja arviointimenetelmät asianmukaisesti. Selostuksessa tai arkeologisessa inventoinnissa ei ole kuitenkaan huomioitu mahdollista muinaisjäänöstä **Karhukummut** (*tunnus muinaisjäänösrekisterissä 1000025115*). Kyseinen kivilatomuskohde, todennäköinen muinaisjäänös ja kiinteä rajamerkki sijaitsee Karhukummuilla Simon ja Ranuan rajalla, vain noin 100 metrin päässä hankealueen rajalta ja noin 600 metrin päässä lähimmästä sähkönsiirtolinjan vaihtoehdosta. Mahdolliset muinaisjäänökset eivät näy muinaisjäänösrekisterin yleisessä

Tornionlaakson museon johtaja

22.05.2026

§ 71/2026

karttanäkymässä. Kyseinen kohde on kuitenkin mainittu Tornionlaakson museon edellisessä lausunnossa ja se on alun perin löytynyt Keminmaan, Ranuan, Simon ja Tervolan kulttuuriperintöinventoinnissa 2012, jonka raporttia on oletettavasti käytetty myös hankealueen tuoreen arkeologisen inventoinnin lähdemateriaalina. Kyseinen mahdollinen muinaisjäännös tulisi lisätä sekä selostukseen, että kohdeluetteloon, ottaen huomioon sen läheinen sijainti. Hankkeella ei kuitenkaan suunnitelmakarttojen mukaan pitäisi olla mahdollisten maisemallisten vaikutusten lisäksi muita vaikutuksia kohteeseen.

Muuten arkeologiseen kulttuuriperintöön potentiaalisesti kohdistuvat vaikutukset ja uhat on tunnistettu hyvin. Hankkeesta ei kohdistu juurikaan vaikutuksia muihin tunnettuihin muinaisjäännöksiin, sillä tunnettuja muinaisjäännöksiä ei sijaitse hankealueella, sähkönsiirtoreiteillä tai niiden välittömässä läheisyydessä. Arkeologiseen kulttuuriperintöön kohdistuvien vaikutusten arviointikriteerit alueen herkkyyden ja muutoksen suuruuden osalta on esitetty liitteessä 29.

Muita huomioita arvioinnista

YVA-ohjelmasta antamassaan palautteessa Tornionlaakson museon nosti yhteisvaikutukset yhdeksi tärkeimmistä selvitettävistä vaikutuksista. Selostuksessa yhteisvaikutuksia on kuvattu jokaisen vaikutuksen arvioinnin yhteydessä. Vaikutusten suuruutta kuvaavista taulukoissa yhteisvaikutuksia ei ole esitetty. Tämän vuoksi esimerkiksi maisemaan, ihmisten elinoloihin ja viihtyisyyteen tai poronhoitoon kohdistuvat yhteisvaikutukset eivät museon näkemyksen mukaan havainnollistu riittävästi.

Tornionlaakson museon näkemyksen mukaan yleisesti ottaen tuulivoimahankkeiden ympäristövaikutusten arvioinneissa ei kiinnitetä riittävästi huomiota yhteisvaikutuksiin ja sitä kautta eri hankkeiden toteuttamiskelpoisuuteen. Eri hankkeissa laadittujen yhteisvaikutusten näkemäanalyysikarttojen perusteella on todettavissa, että tuulivoimalat tulevat olemaan tulevaisuudessa entistä enemmän läsnä myös Simon ja muun Lounais-Lapin maisemassa, vaikka vireillä olevista hankkeista toteutuisi vain muutama. Hankekohtaisilla ympäristövaikutusten arvioinneilla yhteisvaikutukset eivät museon näkemyksen mukaan havainnollistu riittävästi, jotta olisi mahdollista arvioida tuulivoimarakentamisen ympäristövaikutuksia esimerkiksi maisemaan ja kulttuuriympäristöön pitkällä aikavälillä.

Selvitysten luettavuuden näkökulmasta Tornionlaakson museo esittää, että jatkossa näkemäalueanalyysit ja havainnekuvat esitettäisiin erillisinä tiedostoina. Samoin havainnekuvien ottopaikat. Arvioinnin ja havainnekuvien analysoinnin kannalta on hankalaa, että karttoja ja valokuvia ei voi vertailla vierekkäin vaan tiedostoa täytyy selata edes takaisin.

Lausunnon valmisteluun on osallistunut arkeologisen kulttuuriperinnön osalta arkeologi Hanna Puolakka.

Kallio-Seppä Titta
Tornionlaakson museon johtaja

Tornionlaakson museon johtaja

22.05.2026

§ 71/2026

Jakelu

Lupa- ja valvontavirasto
Museovirasto, Kulttuuriympäristön suojelu yksikkö
Simon kunta
Tervolan kunta